

DUMITRU
C R U D U

TEATRU

Alegerea
lui Alexandru Suțo

*cu un cuvînt lămuritor
al autorului*

DUMITRU CRUDU

Alegerea lui Alexandru Suțo

Câștigătoare a concursului UNITER

Cea mai bună piesă românească a anului 2003

Concursul, Premiul și editarea cărții sunt sprijinite de

Fundația Principesa Margareta a României

**Conținutul acestui volum
nu reprezintă în mod necesar poziția oficială
a Fundației Principesa Margareta a României**

EDITURĂ A UNITER

Coperta: DAN STANCIU

Redactor: ELENA POPESCU

© Editura UNITEXT, 2004

ISBN: 973-8129-18-2

Colecția PIESE NOI

Seria: DRAMATURGI ROMÂNI

DUMITRU CRUDU

TEATRU

Alegerea lui Alexandru Suțo

– cu un cuvânt lămuritor al autorului –

Editura UNITEXT

București, 20

(Acest text se bazează pe o istorie reală care a avut loc în spațiul carpato-danubian. Alexandru Suțto a fost un personaj real, cunoscut absolut de toată lumea. Acesta a fost Domnitorul Valahiei. Alexandru Suțto a murit la 13 ianuarie 1821, iar rudele și apropiații săi au ascuns foarte mult timp moartea acestuia. De aceea, toate asemănările cu realitatea nu sunt deloc întâmplătoare.)

Personajele:

Șoferul

Bucătarul

Femeia de serviciu

Portarul

Polițistul

Gunoierul

Voci din mulțime

**Notă: Varianta 1 - Piesa înscrisă la concurs,
jurizată și declarată câștigătoare.**

Scena I

Un cort de tenis acoperit. Șoferul și bucătarul joacă tenis de câmp. Se face seară. Contururile celor care joacă tenis de câmp aproape că nu se disting.

Șoferul: Nu știu ce să fac.

Bucătarul: Nu știi?

Șoferul: Nu știu.

Bucătarul: Este serviciul tău?

Șoferul: Da, e serviciu meu.

Bucătarul: Dă-i drumul.

Șoferul: Nu m-ai înțeles.

Bucătarul: Mingea nu-i bună?

Șoferul: E bună.

Bucătarul: Terenul e aiurea?

Șoferul: Nu-i vorba despre asta.

Bucătarul: Dar despre ce-i vorba?

Șoferul: El e mort de trei zile.

Bucătarul: Cine?

Șoferul: Știi tu cine.

Bucătarul: Și de ce nu mi-ai spus pînă acum despre asta?

DUMITRU CRUDU

Șoferul: Am uitat. Am fost la talcioc să-mi cumpăr o pereche de blugi turcești și am uitat să-ți spun despre asta.

Bucătarul: Și ce-a pățit?

Șoferul: A făcut stop cardiac în budă.

Bucătarul: Și l-a scos cineva din budă?

Șoferul: Nu l-a scos nimeni.

Bucătarul: Și în ce budă e?

Șoferul: În buda din față.

Bucătarul: Du-te și-l scoate din budă!

Șoferul: Eu?

Bucătarul: Da, tu.

Șoferul: Eu nu vreau să mă duc.

Bucătarul: De ce?

Șoferul: Ce, nu am cu ce mă ocupa?

Bucătarul: Atunci trimite pe cineva să-l scoată de acolo.

Șoferul: Bine.

Bucătarul: Urgent!

Șoferul: Ei, vino încoala!

Portarul: Dar eu stau de pază la poartă.

Șoferul: Lasă poarta asta în pace că sînt probleme mai importante de rezolvat.

Portarul: Vă ascult.

ALEGEREA LUI ALEXANDRU SUȚO

Șoferul: În buda din față un individ a făcut stop cardiac în timp ce făcea pipi.

Portarul: Pipi?

Șoferul: Da, pipi. Ce nu ai mai auzit de cuvântul pipi? Făcea pipi. Ai înțeles?

Portarul: Am înțeles.

Șoferul: Scoate-l din budă și adu-l încoa.

Portarul: L-am scos.

Șoferul: Acum adu-l în față noastră.

Portarul: E destul de greu.

Șoferul: Fă și tu un efort.

Portarul: Bine.

Bucătarul: Încheie-i șlițul!

Portarul: Eu?

Bucătarul: Da, tu.

Portarul: Eu nu pot să-i închei șlițul unui...tip.

Șoferul: Dar e un tip mort.

Portarul: Cu atât mai mult.

Șoferul: Înseamnă că ești un tip cam pudic, nu-i așa?

Portarul: Așa e. Tot timpul am fost așa. De ce acum aș fi altfel? Am și eu niște principii ale mele în viață pe care le respect. De ce le-aș încălca anume acum?

Femeia de serviciu: Pot să-i închei eu şliţul.

Bucătarul: Încheie-l.

Femeia de serviciu (în timp ce-i încheie şliţul): O key. Domnilor, dar ăsta-i Alexandru Suţto? Nu-i așa că-i Alexandru Suţto?

Bucătarul: Ai dreptate. Așa e.

Şoferul: Așază-l pe scaunul ăsta pe Alexandru Suţto.

Femeia de serviciu: Bine.

Portarul așază cadavrul domnitorului pe scaun. Şoferul și bucătarul își reiau partida de tenis.

Şoferul: Acum e serviciul tău.

Bucătarul: Fii pe fază.

Portarul: Domnule, și ce fac eu mai departe cu individul ăsta?

Şoferul: Cu cine?

Portarul: Cum, cu cine? Cu individul ăsta care a făcut stop cardiac în budă. El alunecă de pe scaun.

Bucătarul: Ia-l în brațe.

Portarul: Nu pot eu să-l iau în brațe. Am și eu niște principii ale mele pe care nu le încalc niciodată.

ALEGEREA LUI ALEXANDRU SUȚȚO

Femeia de serviciu: Îl pot lua eu în brațe pe Alexandru SuțȚo.

Bucătarul: Ia-l!

Portarul: Ce dezmățată ești! Mă dezamăgești!

Șoferul: Vorbește mai încet.

Portarul: De ce?

Șoferul: Pentru că Alexandru SuțȚo e mort.

Portarul: Ei, și ce dacă Alexandru SuțȚo e mort?

Bucătarul: Nu-ți dai seama ce spui?

Portarul: Nu.

Bucătarul: Anume pentru că Alexandru SuțȚo e mort, vorbește mai încet.

Portarul: Bine.

Șoferul (*i se adresează bucătarului*): Îți închipui, Alexandru SuțȚo stă în fața noastră și nu ne mai spune nimic.

Bucătarul: Nu-mi pot crede ochilor.

Șoferul: Alexandru SuțȚo care tuna mereu și fulgera tot timpul când era cazul și când nu era acum tace mîlc. Acum stă în fața noastră și nu mai zice absolut nimic.

Bucătarul: Acum noi jucăm tenis, și Alexandru SuțȚo ne privește de pe scaunul ăsta fără măcar

DUMITRU CRUDU

a crîcni ceva. Este prima dată în viață cînd jucăm tenis de față cu Alexandru Suțto.

Femeia de serviciu: Alexandru Suțto alunecă. Nu-l mai pot ține în brațe.

Portarul: Nici eu.

Șoferul: Lăsați-l să cadă.

Portarul: Acum pot să plec?

Bucătarul: Nu.

Portarul: Atunci am să stau.

Femeia de serviciu: Nu sînteți împotrivă să mă întind alături de Alexandru Suțto?

Bucătarul: Nu, bineînțeles.

Șoferul: Și ce-o să facem acum?

Bucătarul: Ce-ai în vedere?

Șoferul: Sîntem pierduți.

Bucătarul: De ce crezi asta?

Șoferul: Pentru că, dacă lumea va afla că Alexandru Suțto nu mai e în viață, s-a zis și cu noi. Noi nici să citim sau să scriem nu știm prea bine, la fel cum nu prea știa nici Alexandru Suțto, astfel încît nimeni nu o să ne angajeze în altă parte.

ALEGEREA LUI ALEXANDRU SUȚȚO

Bucătarul: Și nici o limbă nu o știm bine, nici măcar limba maternă nu o cunoaștem prea bine, așa cum nici el nu prea știa nici o limbă.

Șoferul: Eu nici măcar regulile de circulație nu prea le cunosc cum trebuie, deși sînt șofer. Dacă ar fi să dau un examen la regulile de circulație, nu-l iau.

Bucătarul: Nici eu nu stau prea bine cu culinăria. Nici pe mine nu o să mă angajeze nimeni în altă parte. Nici măcar într-un restaurant de la periferie. Eu am ajuns aici doar grație femeii de serviciu care e prietena mea și care se culca cu Alexandru SuțȚo. După ce m-am aranjat eu aici, te-am adus și pe tine încoace, culegîndu-te de pe drumuri. Ții minte?

Șoferul: Țin minte, bineînțeles, deoarece femeia de serviciu este soția mea.

Bucătarul: Acum e însă foarte nasol, căci ea acum nu va avea cu cine se culca. Oare ce ne vom face?

Șoferul: Important este ca nimeni să nu știe că Alexandru SuțȚo nu mai e în viață.

Bucătarul: Dar, dacă românii vor întreba unde e Alexandru SuțȚo ce-o să le spunem?

DUMITRU CRUDU

Șoferul: Va trebui să nu le spunem nimic.

Bucătarul: Ba nu, va trebui să le spunem tuturor că e mort cît încă nu au aflat din alte surse. Du-te și anunță vestea morții lui Alexandru Suțo.

Portarul: Eu?

Bucătarul: Da, tu.

Portarul: Mă duc.

Șoferul: Nu te du.

Portarul: Nu mă duc.

Bucătarul: Trebuie să le spunem românilor că Alexandru Suțo a murit. Du-te și le spune românilor că Alexandru Suțo a murit!

Portarul: Mă duc.

Șoferul: Nu trebuie să le spunem nimic. Nu te du nicăieri și nu le spune nimic!

Portarul: Nu mă duc nicăieri și nu le spun nimic.

Șoferul: Nimeni nu trebuie să afle că Alexandru Suțo a murit. Nimeni. Nici țipenie de om. Nici măcar un singur român. De asta depinde soarta noastră de mai departe. Numai așa ne putem păstra privilegiile pe care le avem acum.

Bucătarul: Crezi?

Șoferul: Da.

Bucătarul: Dar altă soluție nu avem?

ALEGEREA LUI ALEXANDRU SUȚȚO

Șoferul: Nu avem altă soluție. Trebuie să ascundem tuturor că Alexandru Suțto e mort.

Bucătarul: Trebuie să ne gândim la alte soluții.

Șoferul: La care?

Bucătarul: Nu mă taie capul.

Șoferul: Dacă nu te taie, nu vorbi.

Bucătarul: Dar trebuie să acționăm cumva.

Șoferul: Uneori, vorba chinezilor, atunci când nu faci nimic e mai bine decât atunci când faci ceva.

Bucătarul: Dar nu e cazul acum.

Șoferul: Nu avem timp și, oricum, boșorogul, adică Alexandru Suțto, era trecut de optzeci de ani, era domnitor de vreo trei decenii și...

Portarul: E mort de trei zile.

Șoferul: Nu le putem spune în nici un caz că e mort...

Portarul: De trei zile.

Bucătarul: Da, de trei zile.

Șoferul: Lasă vorba și ține mingea. Este serviciul tău.

Bucătarul: Scopul meu este să câștig toate partidele pe care le joc cu tine.

Șoferul: Și eu tot asta mi-am propus.

Bucătarul: Atenție! Pun mingea în joc!

DUMITRU CRUDU

Portarul: Domnilor, dar cu hainele ăstuia ce facem?

Bucătarul: Dar ce s-a întâmplat cu hainele lui?

Portarul: Femeia de serviciu, care e goală, l-a dezbrăcat complet de haine și pe Alexandru Suțto. I-aș putea lua eu hainele lui Alexandru Suțto?

Șoferul: Ia-le! Numai ceasul de la mîna dreaptă a lui Alexandru Suțto dă-mi-l mie.

Bucătarul: Iar mie lanțul de aur de la gîtul lui Alexandru Suțto.

Portarul: Luați-le! Eu însă pot să mă îmbrac chiar acum în hainele lui Alexandru Suțto? Moda de la 1821 îmi place foarte mult.

Șoferul: Îmbracă-te!

Portarul: Niciodată nu am purtat asemenea haine!

Bucătarul: Acum stai jos lîngă ei.

Portarul: Nu pot să mă așez ca să nu-mi șifonez hainele mele noi, de stofă.

Bucătarul: Stai jos, ți-am spus.

Portarul: Mă așez, dar nu alături de ei. Mă așez în pirostrie. Am și eu anumite principii în viață pe care nu vreau să le încalc chiar acum.

Bucătarul: Vreau ceva să beau .

Șoferul: Și eu.

ALEGEREA LUI ALEXANDRU SUȚȚO

Bucătarul: Adă-ne o șampanie.

Portarul: Și cu individul ce să fac?

Șoferul: Are grijă de el femeia de serviciu.

Portarul: Vin îndată.

Portarul se întoarce cu o sticlă de șampanie.

Bucătarul: Să bem pentru domnitorul nostru.

Șoferul: Să bem pentru domnitorul nostru.

Bucătarul: Să bem pentru domnitorul nostru care a murit de trei zile. Să bem pentru Alexandru SuțȚo.

Șoferul: Să-i fie țărîna ușoară.

Portarul: Toarnă-i și lui Alexandru SuțȚo un pahar de șampanie în gură!

Șoferului: O key.

Bucătarul: Închină și tu un pahar, Alexandru SuțȚo!

Șoferul: Să-ți fie țărîna ușoară, Alexandru SuțȚo!

Bucătarul: Drum bun pe lumea cealaltă, Alexandru SuțȚo!

Șoferul: Tu de ce nu bei cu noi pentru Alexandru SuțȚo?

Portarul: Pentru că eu, de felul meu, nu prea beau șampanie.

Bucătarul: Nu e vorba că, de felul tău, nu bei şampanie, ci că eşti cam fricos, bătrîne. Stai cam prost la capitolul curaj şi îndrăzneală politică. Uită-te la Alexandru Suţo şi bea un pahar de şampanie împreună cu el.

Şoferul: Nu te uita la copacul din faţă, ci la el.

Bucătarul: Şi nici la femeia de serviciu, ci la el.

Portarul: Da, mă uit la el!

Şoferul: Minţi! Ai băut şampanie şi nu te-ai uitat la el.

Bucătarul: De ce nu-l priveşti pe Alexandru Suţo în faţă când bei şampanie?

Portarul: Pentru că mi-e frică.

Bucătarul: Nu trebuie să-ţi fie. Domnitorul nostru în faţa căruia şi noi tremuram altădată de frică, acum e mort.

Şoferul: Acum sîntem liberi să facem ce vrem.

Bucătarul: Sîntem liberi! Putem să bem chiar şi şampanie de faţă cu Alexandru Suţo şi chiar împreună cu Alexandru Suţo. Mai toarnă-i un pahar de şampanie lui Alexandru Suţo în gură.

Şoferul îi toarnă un pahar de şampanie lui Alexandru Suţo în gură.

ALEGEREA LUI ALEXANDRU SUȚȚO

Șoferul: Nu știu de ce, dar eu simt o dorință
nebună să-l scuipe în față pe Alexandru SuțȚo.

Bucătarul: Scuipe-l!

Șoferul îl scuipe în față.

Șoferul: Acum scuipe-l și tu pe Alexandru SuțȚo
între ochi!

Portarul: Eu?

Șoferul: Da, tu!

Portarul: Îl scuipe.

Șoferul: Nu l-ai scuipat cum trebuie. L-ai scuipat
cu ochii închiși și scuipatul tău a nimerit în altă
parte. Ai nimerit în coșul de gunoi.

Bucătarul: Ce-i cu tine? De ce tremuri?

Șoferul: Încă îți mai este frică de Alexandru SuțȚo?

Portarul: Un pic.

Bucătarul: Nu ai de ce.

Șoferul: Nu are de ce să-ți fie frică, pentru că
Alexandru SuțȚo e mort.

Bucătarul: Uite, ca să te convingi, am să-l scuipe și
eu, și Alexandru SuțȚo nu o să zică nici mîlc, ba
chiar o să-i placă. Așa. Îmi adun toată saliva în
gură. Fac doi pași spre Alexandru SuțȚo. Mă
apropii. Și... L-am scuipat! Ura! L-am scuipat și

DUMITRU CRUDU

eu în față pe Alexandru Suțto! Ural Doamne, ce tare sînt și ce curajos! Iată așa ar trebui să-l scuipi și tu. Hai, încearcă iarăși.

Bucătarul și suflecă mîinile și îl sciapă din nou.

Portarul: Sînt gata să-l scuip și eu în față pe Alexandru Suțto.

Bucătarul: Acum va trebui să aștepti un pic..la coadă.

Șoferul: Acum e din nou rîndul meu.

Șoferul îl sciapă din nou

Bucătarul: Eu am să-i mai ard și o palmă lui Alexandru Suțto.

Bucătarul îi arde și o palmă.

Portarul: Și eu vreau.

Șoferul: Stai la coadă.

Bucătarul: Eu am să-i trag un picior în burtă lui Alexandru Suțto.

Bucătarul îi arde un picior în burtă.

Femeia de serviciu (*transpirată*): Asta-i prea de tot.

ALEGEREA LUI ALEXANDRU SUȚȚO

Șoferul: Cum așa?

Femeia de serviciu (transpirată): Oricum,
Alexandru Suțțo încă mai e domnitorul nostru.

Bucătarul: Că bine zici...

*Bucătarul o smulge din brațele lui Alexandru
Suțțo și o îmbrățișează el, o îmbrățișează cu
patimă.*

Șoferul: Bate cineva în poartă!

Bucătarul: Du-te și vezi cine-i!

Portarul: A venit soția lui Alexandru Suțțo și vrea
să intre încoace.

Șoferul: Ce să facem?

Bucătarul: Nu știu.

Șoferul: Să-i spunem care-i situația sau nu?

Bucătarul: Să-i spunem.

Șoferul: Ba nu, ea nu trebuie să știe nimic.

Bucătarul: Dar ea este soția lui Alexandru Suțțo.

Șoferul: Du-te și spune-i că domnitorul lucrează.

Portarul: I-am spus.

Șoferul: Și ce-a făcut?

Portarul: A plecat liniștită...cu amantul ei.

Șoferul: Nu i-ai spus că soțul ei e...mort.

Portarul: Nu.

Șoferul: De ce?

Portarul: Pentru că nu m-a întrebat.

Șoferul: Bravo.

Bucătarul: Nu-i putem spune că e mort pentru că
sîntem în plină campanie electorală.

Șoferul: Alexandru Suțto este singura noastră
șansă să rămînem la putere.

Bucătarul: Nimeni nu trebuie să știe că domnitorul
nostru e mort.

Șoferul: Nimeni.

Portarul: Dar eu știu deja.

Șoferul: Nu știi tu nimic.

Portarul: Cum așa?

Șoferul: Trebuie să te porți așa de parcă nu știi
nimic la fel cum te-ai purtat atunci cînd mi-ai
furat roțile de la mașină. Te făceai că nu știi
nimic, deși tu îmi furasei roțile de la mașină. Ai
înțeles?

Portarul: Am înțeles. Domnitorul nu e mort.
Domnitorul nostru, adică cadavrul ăsta, e viu.
Alexandru Suțto e viu, o duce bine mersi,
poartă adidași și joacă tenis.

Șoferul: Bravo.

ALEGEREA LUI ALEXANDRU SUȚȚO

Bucătarul: Dacă vom face publică moartea lui, vom pierde alegerile.

Șoferul: În pofida mizeriei din jur, Alexandru Suțto este adulat de toți.

Bucătarul: Niciodată nu mi-am putut explica acest lucru.

Șoferul: Nici eu.

Portarul: Din cauza lui, românii nu au ce mânca și cu ce se îmbrăca, dar tot pe el îl aleg.

Bucătarul: Cu atât mai bine.

Șoferul: Noi avem numai de câștigat de pe urma acestei situații.

Bucătarul: Ai perfectă dreptate.

Șoferul (i se adresează portarului): Ascultă, bătrîne, nimeni dintre cei care vor bate la poartă și vor întreba de Alexandru Suțto nu trebuie să știe că Alexandru Suțto a murit.

Portarul: Dar ce să le spun că face Alexandru Suțto?

Bucătarul: Spune-le că se uită la un film american SF.

Portarul: La care? La filmul ăla SF unde domnitoarele murise și cei din jurul lui au ascuns asta?

Șoferul: Nu trebuie să le spui asta, ci să le spui că Alexandru Suțto se uită la un film despre spioni cu Al Pacino în rolul principal.

Portarul: Bine.

Șoferul: Important este ca nimeni să nu știe că a murit.

Bucătarul: Ai înțeles?

Portarul: Am înțeles. Domnitorul e viu. Cadavrul ăsta e viu. E viu! Alexandru Suțto e viu și e sănătos, poartă adidași și se uită la un film cu Al Pacino. Se uită la un film SF american.

Bucătarul: Nici nu mă îndoiam că o să înțelegi ce ai de făcut.

Portarul: Dar gunoierul? El știe ceva?

Bucătarul: Știe, dar el e beat tot timpul... Stă în cocioaba din spate și bea zi și noapte...

Portarul: Și lumea o să-l aleagă pe tipul ăsta care e mort de trei zile?

Șoferul: Da, o să-l aleagă.

Portarul: Pe tipul ăsta care se tăvăleşte în iarbă și pe care noi îl scuipăm în față.

Bucătarul: Anume pe ăsta o să-l aleagă.

Portarul: Îl vor alege pe cadavrul ăsta în fruntea țării?

ALEGEREA LUI ALEXANDRU SUȚȚO

Șoferul: Da, pe cadavrul ăsta.

Portarul: Nu cred.

Șoferul: Dar nimeni nu știe că a murit.

Portarul: Da, nu știe.

Bucătarul: Așa că ține-ți gura și tu.

Portarul: Eu totuși nu cred că...

Șoferul: Nimeni nu știe că Alexandru Suțțo e mort.

Nimeni. Toată lumea este sigură că îl aleg pe Alexandru Suțțo care e viu, care este îmbrăcat în costum, care poartă adidași și care mănâncă la fel ca și ei brânză cu ceapă.

Portarul: E o idee interesantă. Cred că am mai întâlnit-o și într-o proză rusească.

Bucătarul: S-ar putea.

Portarul: România va fi cîrmuită de cadavrul ăsta pe care îl mănâncă viermiil

Șoferul: Da, de ăsta.

Portarul: Și dacă lumea va afla?

Șoferul: Și bucătarul se teme că o să afle, dar eu cred că nimeni nu o să afle nimic.

Portarul: Crezi?

Șoferul: Sînt sigur de asta. Ei, cum vom proceda?

Bucătarul: Vom face la fel ca în filmul rusesc "Suita mecanică", ca în acea proză rusească sau ca în filmul gruzin "Căința" al lui Abuladze.

Portarul: Filmele astea eu nu le-am văzut.

Șoferul: Ai să le vezi diseară.

Portarul: Pînă diseară mai e mult. Acum trebuie să vedem ce facem cu nevastă-sa?

Bucătarul: La ce te referi?

Portarul: Ea, din nou, a venit.

Șoferul: Unde-i?

Portarul: La poartă.

Șoferul: Nu o lăsa să intre.

Portarul: Mă tem să nu facă scandal.

Bucătarul: Ea ar putea să ne strice toate socotelile pentru că ei stau în aceeași casă încă din 1817.

Portarul: Ea vine încoace.

Șoferul: Ne-am ars.

Bucătarul: Totul e pierdut.

Femeia de serviciu: Domnilor, nu vă faceți probleme.

Șoferul: Cum așa?

Femeia de serviciu: Ea își caută aici amantul.

Bucătarul: Și nu pe soțul ei?

Femeia de serviciu: Nu.

ALEGEREA LUI ALEXANDRU SUȚȚO

Șoferul: Dar ea știe că soțul ei a murit?

Femeia de serviciu: Știe.

Șoferul: Și ce are de gând să facă?

Bucătarul: Chiar, ce are de gând să facă?

Femeia de serviciu: Soția domnitorului e de acord....

Șoferul: Cu ce e de acord?

Bucătarul: Da, cu ce e de acord?

Femeia de serviciu: E de acord să păstreze tăcerea.

Șoferul: Ea nu va spune nimănui că Alexandru Suțto a murit?

Femeia de serviciu: Nimănui.

Bucătarul: Ea nu va divulga nimănui că domnitorul, adică soțul ei, a murit?

Femeia de serviciu: Parcă v-am mai spus, nimănui.

Șoferul: Nici măcar amanților ei?

Femeia de serviciu: Nici măcar amanților ei.

Bucătarul: Ești sigură de asta?

Femeia de serviciu: Bineînțeles. Dar, cu o singură condiție...

Șoferul: Ce condiție?

Femeia de serviciu: Să rămână și mai departe soția lui Alexandru Suțto și să aibă și mai departe amanții pe care-i are acum.

Bucătarul: Sîntem de acord.

Șoferul: Ea ar vrea acum să-l vadă pentru ultima oară pe Alexandru Suțto, pe soțul ei și, eventual, să-l ia acasă?

Femeia de serviciu: Mi-a spus că nu.

Șoferul: De ce?

Femeia de serviciu: Se grăbește să-l găsească pe amantul ei.

Șoferul: Pe care dintre ei?

Bucătarul: Da, pe care dintre ei?

Femeia de serviciu: Cum pe care? Pe ultimul.

Șoferul: Înseamnă că nu pe mine?

Femeia de serviciu: Nu, nu pe tine.

Șoferul: Asta-i bine.

Bucătarul: Și nici pe mine?

Femeia de serviciu: Nu, nici pe tine.

Bucătarul: E fain.

Șoferul: Ne-a păzit soarta de data asta.

Bucătarul: Da, ne-a păzit.

Șoferul: Ce să facem însă cu cadavrul lui Alexandru Suțto pentru că începe să cam pută?

Bucătarul: Ar trebui să-l ducă cineva la cimitir. Cui o să-l ducă la cimitir, îi dau o pereche de ochelari de soare.

Portarul: Îl pot duce eu direct la cimitir.

ALEGEREA LUI ALEXANDRU SUȚȚO

Femeia de serviciu: Și eu îl pot duce la cimitir.

Portarul: Ba eu vreau să-l duc.

Șoferul: Vă rog, nu vă certați.

Bucătarul: Doamnă, nu vă supărați, dar cel care va lua cadavrul domnitorului care a cam început să pută și-l va duce la cimitir va fi portarul.

Femeia de serviciu: Nu mă supăr, domnilor.

Șoferul: Numai să nu te vadă nimeni că îl duci la cimitir pentru că astăzi au loc alegerile și Alexandru Suțțo candidează pentru funcția de domnitor.

Bucătarul: Să mergi pe străzi lăturalnice.

Șoferul: Fii foarte atent! Și nu uita, domnitorul e viu!

Portarul: Vă promit. Domnitorul e viu! Domnitorul e viu! Trăiască Alexandru Suțțo. Lui Alexandru Suțțo îi plac filmele americane cu Al Pacino! Lui Alexandru Suțțo îi plac roșiile și brânza! Alexandru Suțțo poartă adidași! Trăiască Alexandru Suțțol!

Bucătarul și șoferul reiau partida de tenis.

Portarul pleacă ducând cadavrul domnitorului în spate.

Scena 2

Portarul duce cadavrul domnitorului în spate. E oprit de un polițist.

Polițistul: Domnule, ce duci în spate?

Portarul: Un cadavru.

Polițistul: Parcă am fi în filmul rusesc "Suita mecanică" sau în filmul gruzin "Căința".

Portarul: Nu am văzut filmele astea.

Polițistul: Și unde l-ai găsit?

Portarul: Într-o budă. Era bătut măr. Bătut măr și scuipat în față. Dar era și beat. Uitați-vă cum mai duhnește a șampanie.

Polițistul: Mi se pare că seamănă cu cineva.

Portarul: Și mie îmi pare.

Polițistul: Seamănă un pic cu domnitorul nostru.
Seamănă cu Alexandru Suțto.

Portarul: Cum puteți spune că Alexandru Suțto, domnitorul nostru, seamănă cu un cadavru?
Cum puteți spune una ca asta? Cum?

Polițistul: Am greșit, domnule.

Portarul: Se mai întâmplă, domnule.

Polițistul: Vă rog să nu mă turnați la nimeni.

ALEGEREA LUI ALEXANDRU SUȚŢO

Portarul: Bine, domnule.

Polițistul: Dă-mi-l mie.

Portarul: Luați-l.

Polițistul (la mobil): Alo, secția de poliție?

Un alt polițist (la mobil): Da, secția de poliție.

Polițistul: Am găsit un cadavru.

Un alt polițist: Unde?

Polițistul: Pe stradă.

Un alt polițist: Unde a murit pe stradă?

Polițistul: Într-o budă. S-a îmbătat, s-a bătut cu cineva și a murit într-o...budă.

Un alt polițist: Are bani la el?

Polițistul: Mă întrebați dacă are bani la el?

Un alt polițist: Da, te întreb.

Polițistul: Nu, nu are, pentru că nici haine nu are.

Un alt polițist: Atunci aruncă-l!

Polițistul: Atunci să-l arunc?

Un alt polițist: Da, aruncă-l!

Polițistul: Să-l arunc în groapa de gunoi? E o groapă de gunoi alături de mine.

Un alt polițist: Da, în groapa aia de gunoi.

Polițistul: Bine, îl arunc.

Polițistul aruncă cadavrul la coșul de gunoi.

Polițistul: Dacă vrei, îl poți lua de aici.

Portarul: Vă mulțumesc.

Polițistul: Nu aveți pentru ce.

Portarul: Ba, am.

Polițistul: Și ce-o să faceți cu el?

Portarul: Îl duc la cimitir să-l înmormîntez.

Polițistul: Bună idee.

Portarul: Alta nu mi-a trecut prin cap. Dumneavoastră aveți vreo altă idee?

Polițistul: Nu.

Portarul: Veniți și dumneavoastră cu mine?

Polițistul: Unde?

Portarul: La cimitir.

Polițistul: E încă devreme pentru mine.

Portarul: Vă înțeleg.

Polițistul: Eu nu am timp de așa ceva.

Portarul: De ce?

Polițistul: Astăzi au loc alegerile. Eu mă grăbesc la alegeri.

Portarul: Și pentru cine o să va dați votul?

Polițistul: Îmi voi da votul pentru actualul domnitor, adică pentru Alexandru Suțto. E un om foarte de treabă Alexandru Suțto care a făcut și va face enorm de mult pentru țara noastră.

ALEGEREA LUI ALEXANDRU SUȚȚO

Numai în Alexandru Suțto am toată încrederea.
Și dumneavoastră?

Portarul: Și eu, de asemenea.

Polițistul: Alexandru Suțto e un om cinstit, curajos, care are grijă de cei sărmani. Alexandru Suțto o să ne majoreze salariile și o să ieftinească energia electrică, gazul și apa.

Portarul: Aveți perfectă dreptate.

Polițistul: Dar dumneavoastră nu credeți tot așa?

Portarul: Ba da, eu tot așa cred.

Polițistul: Eu plec să-mi dau votul pentru actualul domnitor, adică pentru Alexandru Suțto.

Portarul: Foarte bine faceți, domnule. Iar eu am să mă duc să înmormîntez cadavrul ăsta în cimitir. Vă doresc baftă! Sper că va câștiga Alexandru Suțto. Lui Alexandru Suțto îi plac filmele americane cu Al Pacino. Lui Alexandru Suțto îi place brînza și ceapa. Alexandru Suțto poartă adidași. Sper să câștige Alexandru Suțto. Baftă, Alexandru Suțto!

Portarul ia cadavrul lui Alexandru Suțto din groapa de glori și se îndreaptă spre cimitir.

Scena 3

În cină.

Bucătarul (*la cină, în fața grupii*): Am venit să vă spun o veste extraordinară.

Portarul: Ce veste? Ce, mi-ai adus ochelarii de soare?

Bucătarul: Da, ți i-am adus. (*Portarul se apucă să bea direct din sticlă*) Chiar nu știi nimic?

Portarul: Absolut nimic.

Bucătarul: Alegerile s-au sfârșit.

Portarul: Și?

Bucătarul: Toți românii și-au dat votul pentru...

Șoferul: Acest cadavru pe care acum îl băgăm în groapă.

Bucătarul: 80 la sută din populație și-a dat votul pentru el.

Șoferul: Chiar 85.

Portarul: Fantastic.

Femeia de serviciu: Ura!

Bucătarul: Am învins!

Șoferul: Am câștigat!

Bucătarul: Bravo!

ALEGEREA LUI ALEXANDRU SUȚO

Portarul: Felicitări, fraților!

Șoferul: Felicitări!

Ei își strâng mâinile și se îmbrățișează. Focuri de artificii deasupra cimitirului.

Șoferul: Focurile astea de artificii eu le-am organizat în cinstea victoriei noastre.

Bucătarul: Românii habar nu au că și-au dat votul pentru acest cadavru peste care noi aruncăm țărină.

Portarul: Românii și-au dat votul pentru acest mort care va putrezi în acest cimitir de la marginea orașului nostru care se află la marginea Europei.

Șoferul: Ha-ha-ha-ha!

Bucătarul: Ha-ha-ha-ha!

Șoferul: Să bem în cinstea acestui eveniment!

Bucătarul: Să bem!

Șoferul: Ce vreți să bem?

Bucătarul: Orice.

Șoferul: Eu vă propun să bem vin italianesc și vin franțuzesc. Dumneavoastră ce vreți?

Bucătarul: Vin franțuzesc...

Bucătarul: Iar după aceea italianesc.

Scena 4

În anticamera domnitorului așteaptă un domn îmbrăcat cam neglijent.

Un domn din provincie: Vreau să vorbesc cu domnitorul. Vreau să vorbesc cu Alexandru Suțo.

Femeia de serviciu: În legătură cu ce problemă?

Domnul din provincie: În urma inundațiilor din vara trecută, din 1820, am rămas fără casă. Eu nu am unde trăi.

Femeia de serviciu: Mă duc să văd dacă Alexandru Suțo vă poate primi sau nu.

Domnul din provincie: Chiar vă rog.

Femeia de serviciu intră în biroul gol al domnitorului.

Femeia de serviciu (vorbește la mobil cu șoferul): A venit un domn din provincie care cere să fie primit de domnul Alexandru Suțo. Zice că este o victimă a ploilor din vara lui 1820 în urma cărora a rămas fără casă.

ALEGEREA LUI ALEXANDRU SUȚȚO

Șoferul (*aruncă o nouă lopată de țărână peste cadavrul domnitorului; vorbește la mobil cu femeia de serviciu*): Spune-i că în situația dumnealui sînt mii de oameni.

Femeia de serviciu: I-am spus, dar el nu vrea să plece.

Șoferul (*aruncă o nouă lopată de țărână peste cadavrul domnitorului; vorbește la mobil cu femeia de serviciu*): Spune-i acestui domn că domnitorul e la curent cu problemele sale.

Femeia de serviciu iese din biroul gol al domnitorului.

Femeia de serviciu: Alexandru Suțțo e la curent cu problemele dumneavoastră și vă promite că le va rezolva foarte repede.

Domnul din provincie: Eu vreau să vorbesc personal cu domnitorul.

Femeia de serviciu intră din nou în biroul gol al domnitorului.

Femeia de serviciu (*la mobil*): El nu vrea să plece.

Bucătarul (*aruncă o lopată de țărână; vorbește la mobil*): Spune-i că domnitorul a găsit o soluție.

Femeia de serviciu: Alexandru Suțto a găsit o soluție pentru problema dumneavoastră.

Domnul din provincie: Eu vreau să vorbesc personal cu domnitorul.

Femeia de serviciu (*la mobil*): Nu vrea să plece. El vrea să vorbească personal cu domnitorul.

Șoferul (*mai aruncă o lopată de țărână*): Dă-i sandvișul de pe masă și spune-i că-i din partea domnitorului.

Femeia de serviciu: Alexandru Suțto v-a transmis acest sandviș.

Domnul din provincie: Vă mulțumesc foarte mult.

Mulțumesc, domnule Alexandru Suțto!

Trăiască domnitorul! Trăiască Alexandru Suțto!

Femeia de serviciu (*la mobil*): S-a dus foarte mulțumit.

Șoferul: Celălalt sandviș de pe masă păstrați-l pentru următorul care va veni.

Scena 5

Foarte multă lume adunată în fața palatului domnitorului. În curtea palatului, un teren de sport acoperit. Șoferul și bucătarul joacă tenis de câmp. Se face seară. Contionările celor care joacă tenis de câmp aproape că nu se disting. Cei care jucaseră tenis se retrag la o masă plină cu vodcă și cu caviar. Afară, în fața palatului domnitorului, mulțimea adunată protestează.

Voci din mulțime: Jos domnitorul! Jos Alexandru
Sutol!

Voci din mulțime: Vrem salarii la timp!

Voci din mulțime: Vrem majorarea pensiilor!

Voci din mulțime: Vrem căldură!

Voci din mulțime: Vrem apă caldă!

Voci din mulțime: Vrem ieftinirea energiei
electrice.

*Schimbare de cadru. O masă plină cu vodcă
și caviar.*

Portarul (apare în fugă): Sîntem pierduți!

Șoferul: Ce s-a întîmplat?

Portarul: Lumea s-a adunat în fața palatului. Nu auziți ce se face afară?

Șoferul: Nu.

Portarul: Ascultați. Lumea cere demiterea domnitorului. Ei strigă jos domnitorul. Sînt șomerii Uzinei de televizoare.

Șoferul: Cîți sînt?

Portarul: Sînt mii de oameni afară. Și numărul lor crește cu fiecare clipă care trece.

Șoferul: Și ce vor?

Portarul: Ei zic că nu și-au mai primit salariile de o jumătate de an. Ei vor salarii.

Șoferul (*aruncă un pahar de podea*): Spune-le că domnitorul a găsit niște soluții ca să fie reangajați.

Portarul: Le-am zis.

Șoferul: Au plecat?

Portarul: Nu. Lumea nu vrea să plece. Cum poți să mîncăți și să beți așa de liniștiți cînd lumea e pe cale să ne asedieze?

Bucătarul: Eu mănînc tot timpul încet, mestec metodic și îndelung fiecare bucățică pe care o bag în gură. Așa mi-e firea mea. De ce acum aș face altfel?

ALEGEREA LUI ALEXANDRU SUȚȚO

Portarul: Dar acum e altceva. Lumea se pregătește de asediu.

Șoferul (*mâncînd liniștit*): Și ce am putea să facem noi?

Portarul: Habar nu am, dar ceva trebuie să facem.

Bucătarul (*aruncă un pahar de podea; cioburile sar în toate părțile*): Să le dăm cîte o sticlă de vodcă și să le spunem că e din partea lui Alexandru SuțȚo.

Portarul (*iese afară cu o ladă de vodcă și strigă*): Vodcă din partea lui Alexandru SuțȚo. Luați vodcă din partea domnitorului.

Portarul se întoarce cu lada în brațe.

Șoferul: S-au împrăștiat?

Portarul: Nu.

Șoferul: Și ce fac?

Portarul: Se pregătesc să ne asedieze.

Bucătarul: Am încurcat-o rău.

Șoferul: Foarte rău.

Bucătarul: Dacă vor intra încoace, vor vedea că domnitorul nu e. Vor descoperi că domnitorul e mort. Vor descoperi că nu e pe aici nici urmă de Alexandru SuțȚo.

Șoferul: Nasol. Eu sînt șoferul lui Alexandru Suțto.

Toată lumea știe că mașina pe care o conduc eu este a domnitorului. Cînd mașina mea trece pe străzi, mașina mea foarte luxoasă, lumea se oprește pe trotuare și aplaudă. Ei cu toții cred că în mașină e Alexandru Suțto. Dacă vor intra încoace, vor înțelege că au fost amăgiți și că domnitorul demult nu a mai urcat în mașina asta atît de magnifică.

Bucătarul: Și demult nu a mai pășit pragul bucătăriei mele doldora cu tot ce-ți dorești.

Șoferul: Și nici în palatul ăsta cu patru etaje nu a mai intrat demult, ăsta în care stăm noi bine-mersi de atîția ani, fără să plătim chirie, întreținerea sau impozite.

Bucătarul: Și nici pe covoarele astea nu a mai călcat demult Alexandru Suțto. Numai un singur covor de ăsta costă cît un salariu pe zece ani al oricărui dintre cei care protestează afară.

Șoferul: Dacă afla care-i adevărul, s-a zis cu noii

Bucătarul: Despre fotoliile astea care au fost cumpărate tocmai din Londra și care costă o groază de bani nici nu mai vorbesc. Eu,

ALEGEREA LUI ALEXANDRU SUȚȚO

personal, le-am cumpărat din Londra acum o lună!

Șoferul: Dumnezeuule, ce să facem?!

Portarul: Românii sparg ușa de la intrare!

Șoferul: Am sfeclit-o.

Femeia de serviciu: A fugit afară gunoierul...și...
le-a spus românilor adevărul, adică le-a spus că
Alexandru Suțțo e mort.

Șoferul: Trădătorul!

Bucătarul: Dar românii ce-au făcut?

Femeia de serviciu: Nu l-au crezut. S-au adunat în
jurul lui și...

Șoferul: Și?

Femeia de serviciu: L-au omorât.

Șoferul: O, mi s-a luat o piatră de pe inimă.

Femeia de serviciu: Dar, cu toate astea, românii au
spart toate ferestrele de la parter. Și acum sparg
ușa de la intrare.

Portarul: Eu merg afară.

Bucătarul: Cum așa?

Șoferul: Încă un trădător. Vrei să ne trădezi și tu la
fel ca gunoierul?

Portarul: Nu asta-i intenția mea.

Șoferul: Dar care-i?

DUMITRU CRUDU

Portarul: Ies afară cu revolverul la mine.

Șoferul: Ești nebun.

Bucătarul: Te vor sfărteca în bucăți.

Portarul: Nu vă faceți griji. Eu am un plan.

Șoferul: Care-i?

Portarul: Voi trage cu revolverul înspre palat.

Șoferul: În noi?

Portarul: Nu.

Șoferul: Dar în cine?

Bucătarul: În cine?

Șoferul: Căci în afară de noi aici nu mai e nimeni.

Portarul: În domnitor.

Șoferul: Dar domnitorul e mort. Alexandru Suțto e mort demult.

Portarul: Numai noi știm asta, dar ei nu știu nimic.
Ei habar nu au de asta.

Șoferul: Bună idee.

Bucătarul: Foarte bună.

Șoferul: Numai să nu-l omori cumva. Vezi, fii foarte atent!

Portarul: Voi fi foarte atent. Vă promit!

Șoferul: Succes!

Bucătarul: Baftă!

ALEGEREA LUI ALEXANDRU SUȚȚO

Schimbare de cadru. Mulțimea asediază palatul prezidențial.

Voci din mulțime: Jos domnitorul! Jos Alexandru SuțȚo!

Voci din mulțime: Vrem salarii la timp!

Portarul: Jos domnitorul! Jos Alexandru SuțȚo!

Voci din mulțime: Vrem pensiil

Portarul: Jos domnitorul! Jos Alexandru SuțȚo!

Voci din mulțime: Vrem căldură!

Voci din mulțime: Vrem apă caldă!

Se aud împușcături.

Voci din mulțime: Ce s-a întâmplat?

Voci din mulțime: Au tras în domnitor.

Voci din mulțime: Au tras în Alexandru SuțȚo.

Voci din mulțime: L-au împușcat pe domnitor.

Voci din mulțime: L-au împușcat pe Alexandru SuțȚo.

Voci din mulțime: L-au omorât?

Voci din mulțime: Domnitorul e mort?

Voci din mulțime: Domnitorul e mort?

Voci din mulțime: Alexandru SuțȚo e mort?

Portarul: E doar rănit.

Voci din mulțime: Unde e rănit?

Portarul: În umăr.

Din curtea palatului iese o mașină. La volan e șoferul, iar pe bancheta din spate e bucătarul care le face din mâini omenilor.

Voci din mulțime: În mașina asta e domnitorul.

Asta e mașina domnitorului. Domnitorul e dus la spital. Alexandru Suțto ne face din mână.

Portarul: Și eu îl văd pe domnitor. Alexandru Suțto e în mașină. Domnitorul ne flutură din mâini.

Voci din mulțime: Domnitorul este rănit la umăr, dar e viu.

Voci din mulțime: Ural Domnitorul e viu!

Voci din mulțime: Ural Alexandru Suțto e viu.

Șiva polițiști îl duc legat fedeleș pe un individ. E polițistul care dimineata își dăduse votul pentru domnitor.

Voci din mulțime: Țsta-i infractorul.

Voci din mulțime: Țsta a tras în domnitor.

Voci din mulțime: Țsta a tras în Alexandru Suțto!

Voci din mulțime: Ticălosul. La zdup cu el!

Voci din mulțime: Pe el!

ALEGEREA LUI ALEXANDRU SUȚȚO

Mulțimea tăbără asupra polițistului care dimineața și-a dat votul pentru domnitor pînă îl lasă într-o baltă de sînge, fără cunoștință.

Portarul: Domnilor, important este că domnitorul e viu!

Voci din mulțime: Ura! Domnitorul e viu!

Voci din mulțime: Ura ! Domnitorul e viu!

Voci din mulțime: Ura! Alexandru Suțțo e viu!

Voci din mulțime: Trăiască domnitorul!

Voci din mulțime: Trăiască Alexandru Suțțo!

Lumea se împrăștie fericită. Șoferul se întoarce conducînd mașina, pe bancheta din spate bucătarul își desface bandajul de la umăr, murdar de vopsea roșie. Portarul se întoarce pe jos. Cu toții se așază la masa plină cu vodcă și caviar.

Scena 6

În birou. La masa plină cu vodcă și caviar.

Portarul: S-a rezolvat.

Bucătarul: Bravo.

Portarul: Toată lumea s-a împrăștiat mulțumită că Alexandru Suțto a rămas în viață.

Șoferul: Bravo! Bravo!

Portarul: Ziarele au și scris deja despre atentat și despre cum domnitorul a scăpat cu viață. Un ziarist a descris chiar cum s-a întâlnit cu Alexandru Suțto după atentat. A scris că Alexandru Suțto, chiar rănit, chiar în mașina care-l ducea la spital, lucra asupra unui nou proiect social de-a ridica nivelul de viață al oamenilor.

Șoferul: Ziaristul ăsta este dat naibii. Probabil că vrea lot pentru casă. Ia uită-te, nu e cererea lui pe masă?

Femeia de serviciu: E cererea lui.

Șoferul: Să mai bem un pahar de vodcă.

Bucătarul: Să mai bem.

Femeia de serviciu: Și ce să fac cu cererea?

ALEGEREA LUI ALEXANDRU SUȚȚO

Șoferul: Arunc-o la coșul de gunoi!

Bate cineva la ușă. Intră femeia de serviciu.

Portarul: E o nouă problemă?

Femeia de serviciu: Da, e o nouă problemă. Un redactor de la televiziune vrea să-i ia un interviu domnitorului.

Se aude vocea redactorului de televiziune din anticameră.

Redactorul de televiziune: Vreau să-i iau un interviu lui Alexandru Suțțo care a supraviețuit unui grav atentat.

Șoferul: Spune-i că domnitorul e acum ocupat deoarece privește chiar acum reportajul realizat de redactorul de televiziune care vrea să-i ia interviu.

Femeia de serviciu iese în anticameră. Își suflecă fusta pînă cînd i se văd coapsele.

Femeia de serviciu: Domnitorul e ocupat deoarece privește chiar acum, la televizor, reportajul dumneavoastră. De aceea, Alexandru Suțțo nu

vă poate primi acum pe cînd eu v-aş putea primi.

Redactorul de televiziune: Atunci să mergem cît mai repede la mine. Doamne, ce fericit sînt să merg acasă, la mine, cu femeia de serviciu a domnitorului. Sînt pur şi simplu fericit. O, ce frumoasă sînteţi! Eu m-am îndrăgostit de dumneavoastră! Să mergem chiar acum la mine.

Femeia de serviciu: Pentru moment, eu nu pot pentru că Alexandru Suţto mai are nevoie de mine aici. Dar voi veni mai tîrziu. Lăsaţi-mi adresa şi am să vin eu un pic mai tîrziu.

Redactorul pleacă privind-o cu admiraţie.

Femeia de serviciu: Redactorul a plecat... foarte fericit.

Femeia de serviciu iese cu o pungă de sticle goale de vodcă.

Portarul: Of, am scăpat şi de ăsta.

Femeia de serviciu intră din nou cu o pungă plină de sticle nedestiguate încă.

ALEGEREA LUI ALEXANDRU SUȚȚO

Femeia de serviciu (*pronind sticlele pline pe masă și luându-le pe cele goale*): Au venit niște bătrâni care vor să-i dea flori lui Alexandru Suțțo care a rămas în viață după atentat.

Șoferul: Spune-le că domnitorul le mulțumește pentru flori și își cere scuze că nu îi poate primi pentru că ...e ocupat. Dă-le mai bine sandvișul ăla care a mai rămas pe masă și spune-le că-i din partea domnitorului.

Femeia de serviciu iese și peste o bucată de vreme intră din nou cu niște caviar în mână.

Femeia de serviciu: Le-am dat sandvișul pe care s-au bătut cine să-l mănânce. Le-am spus că sandvișul e din partea lui Alexandru Suțțo. Au plecat foarte fericiți.

Șoferul: Of, am scăpat și de bătrânii ăștia. Florile aruncați-le la coșul de gunoi! Prieteni, să bem!

Scena 7

În cină.

Bucătarul (în fața mormântului): Alexandru Suțto, au trecut patru ani de când conduceți România din această groapă. V-ați descurcat bine. Felicitări, domnule Alexandru Suțto.

Șoferul (în fața mormântului): Astăzi au loc noi alegeri. Și noi tot pe dumneavoastră v-am propus, Alexandru Suțto, pentru postul de domnitor.

Bucătarul: Singura candidatură pe care am propus-o este tot a dumneavoastră, Alexandru Suțto.

Șoferul: Da, altă candidatură mai bună nu avem.

Bucătarul: Domnilor, alegerile s-au terminat.

Șoferul (în fața mormântului): Domnule Alexandru Suțto, dumneavoastră ați fost ales din nou în fruntea României.

Portarul (în fața mormântului): Felicitări, domnule Alexandru Suțto!

ALEGEREA LUI ALEXANDRU SUȚȚO

Femeia de serviciu (*stă îmbrăcată în blănuri în fața mormântului*): Felicitări, domnule Alexandru Suțțo!

Șoferul: Prieteni, să bem!

Bucătarul: Ura !

Șoferul: Am învins din nou.

Portarul: Să bem!

Femeia de serviciu: Să bem!

Șoferul: Ce vreți să bem?

Portarul: Dar ce ne puteți propune?

Șoferul: Vin italianesc sau vin franțuzesc.

Bucătarul: Mai întâi franțuzesc și, după aceea,...

Portarul: Vin italianesc.

Cortina

(Acest text se bazează pe o istorie reală care a avut loc în spațiul carpato-danubian la 13 ianuarie 1821. Alexandru Suțto a fost un personaj real, cunoscut absolut de toți românii. De aceea, toate asemănările cu realitatea nu sunt deloc întâmplătoare.)

Personajele:

Surugiul

Bucătarul

Spălătoreasa

Paharnicul

Ienicerul

Gunoierul

Voci din mulțime

Notă: Varianta 2 – Autorul ne-a prezentat și o altă variantă a piesei înscrisă la concurs și declarată câștigătoare. Am considerat că e bine să o publicăm.

Scena I

Interiorul unei case. Toată lumea face curat. Se face seară. Continențele celor care fac curat aproape că nu se disting.

Surugiul: Nu am să mătur mai departe dușumeaua.

Bucătarul: Nu?

Surugiul: Nu.

Bucătarul: Dar e un ordin.

Surugiul: Mă doare în cot de toate ordinele, comenzile și însărcinările din lume.

Bucătarul: Dă-i drumul că e interesant. Zi mai departe!

Surugiul: Eu am zis tot ce am avut de zis.

Bucătarul: Ce s-a întâmplat cu tine: ai lipsit cinci minute și ai devenit, brusc, curajos, așa cum nu ai fost niciodată pînă acum?

Surugiul: Eu am fost la closet. Pur și simplu am fost la closet să-mi satisfac nevoile.

Bucătarul: Și asta explică tot? Cît de simplu e să ajungi un om îndrăzneț.

Surugiul: Nu-i vorba despre asta.

Bucătarul: Dar despre ce-i vorba?

Surugiul: L-am văzut acolo pe Alexandru Suțto.

Bucătarul: Pe cine?

Surugiul: Pe Alexandru Suțto.

Bucătarul: Și de ce nu mi-ai spus de la bun început?

Surugiul: Am uitat.

Bucătarul: El e în closet?

Surugiul: Da, e în closet.

Bucătarul: Dar el ne-a spus că se duce la agățat femei în Băneasa și că, atunci când se va întoarce, vrea ca toate încăperile să strălucească lună. Înseamnă că nu a mai ajuns în Băneasa?

Surugiul: Se pare că nu a ajuns.

Bucătarul: E foarte bine, pentru că noi încă nu am terminat să facem curat, iar el o să ne facă zile fripte pentru asta.

Surugiul: Deja nu o să ne mai facă nimic.

Bucătarul: Ce vrei să spui cu asta?

Surugiul: Alexandru Suțto e mort.

Bucătarul: Nici eu nu mai vreau să spăl mai departe dușumeaua. Mă doare în cot de ordinul lui Alexandru Suțto. Toată lumea să se oprească

ALEGEREA LUI ALEXANDRU SUȚȚO

din lucru pentru că această însărcinare nu mai este valabilă. Și ce-a pățit?

Surugiul: I s-a oprit inima în loc în closetul din curte.

Bucătarul: Și l-a scos cineva din closet?

Surugiul: Nu l-a scos nimeni.

Bucătarul: Și în ce closet e?

Surugiul: În closetul din față.

Bucătarul: Du-te și-l scoate din closet!

Surugiul: Eu?

Bucătarul: Da, tu.

Surugiul: Eu nu vreau să mă duc.

Bucătarul: De ce?

Surugiul: Pentru că, deja, mi-am satisfăcut nevoile.

Bucătarul: Atunci trimite pe altcineva să-l scoată de acolo.

Surugiul: Bine.

Bucătarul: Urgent!

Surugiul: Ei, tu, vino încoa!

Paharnicul: Dar eu am treabă la masă.

Surugiul: Lasă masa aia în pace că sînt probleme mai importante de rezolvat.

Paharnicul: Vă ascult.

Surugiul: În timp ce făcea pipi, individului ăla i s-a oprit inima în loc.

Paharnicul: Pipi?

Surugiul: Da, pipi. Dar nu despre asta-i vorba, ci despre faptul că i s-a oprit inima în loc. Ai înțeles?

Paharnicul: Am înțeles.

Surugiul: Scoate-l din closet și adu-l încoa.

Paharnicul: L-am scos.

Surugiul: Acum adu-l în fața noastră.

Paharnicul: E destul de greu.

Surugiul: Fă și tu un efort.

Paharnicul: Bine.

Bucătarul: Încheie-i șlițul!

Paharnicul: Eu?

Bucătarul: Da, tu.

Paharnicul: Eu nu pot să-i închei șlițul unui...tip.

Surugiul: Dar e un individ mort.

Paharnicul: Cu atât mai mult.

Surugiul: Înseamnă că ești un tip cam pudic, nu-i așa?

Paharnicul: Așa e. Tot timpul am fost așa. De ce aș fi acum altfel? Am și eu în viață niște principii

ALEGEREA LUI ALEXANDRU SUȚȚO

ale mele pe care le respect. De ce le-aș încălca anume acum?

Spălătoreasa: Pot să-i închei eu șlițul.

Bucătarul: Încheie-l.

Spălătoreasa: Domnilor, dar ăsta-i Alexandru SuțȚo? Nu-i așa că-i Alexandru SuțȚo?

Bucătarul: Ai dreptate.

Surugiul: Așa e.

Bucătarul: Într-adevăr, e Alexandru SuțȚo.

Paharnicul: E Alexandru SuțȚo! Cît de ciudat e că nu l-am recunoscut de la bun început.

Spălătoreasa: Dumnezeuule, acesta e Alexandru SuțȚo!

Paharnicul: Niciodată în viață nu mi-aș fi imaginat că acesta e Alexandru SuțȚo.

Spălătoreasa: Uluitor!

Surugiul: Lăsați vorba și așezați-l pe scaun pe Alexandru SuțȚo.

Paharnicul: Pe scaunul lui.

Surugiul: Bineînțeleș, pe al lui.

Spălătoreasa: Bine, îl așezăm.

Paharnicul așază cadavrul lui Alexandru SuțȚo pe scaun. Surugiul și bucătarul încep o partidă de zaruri.

Surugiul: Acum e serviciul tău.

Bucătarul: Fii pe fază.

Paharnicul: Domnule, și ce fac eu mai departe cu
Alexandru Suțto?

Surugiul: Cu cine?

Paharnicul: Cum, cu cine? Cu Alexandru Suțto
căruia i s-a oprit inima în loc în vreme ce se pișa.

Surugiul: Dar care-i problema?

Paharnicul: El alunecă de pe scaun.

Bucătarul: Ia-l în brațe.

Paharnicul: Nu pot să-l iau în brațe.

Surugiul: Dar acum e o situație mai specială.

Paharnicul: Am și eu niște principii ale mele pe
care nu le încalc niciodată. De ce le-aș încălca
acum?

Spălătoreasa: Îl pot lua eu în brațe pe Alexandru
Suțto.

Bucătarul: Ia-l!

Paharnicul: Ce dezmățată ești! Mă dezamăgești!

Surugiul (*i se adresează bucătarului*): Îți închipui,
Alexandru Suțto stă în fața noastră și nu ne mai
spune nimic.

Bucătarul: Nu-mi pot crede ochilor.

ALEGEREA LUI ALEXANDRU SUȚȚO

Surugiul: Alexandru Suțțo care tuna mereu și fulgera tot timpul cînd era cazul și cînd nu era, acum tace mîlc. Acum stă în fața noastră și nu mai zice absolut nimic.

Bucătarul: Acum noi jucăm zaruri, iar Alexandru Suțțo ne privește de pe scaunul ăsta fără măcar a crîcni ceva. Este prima dată în viață cînd jucăm zaruri de față cu Alexandru Suțțo, și tot pentru prima dată în viață el nu ne mai cere nimic: nici să-i aducem de mîncare, de băut, să-l dezbrăcăm, să-i aducem femei și muzicanți, să-i facem vînt cu evantaiul sau mai știu eu ce. El nu ne mai ordonă nimic.

Bucătarul: Alexadru Suțțo, după cum se vede, poate fi și un om de treabă.

Spălătoreasa: Alexandru Suțțo alunecă. Nu-l mai pot ține în brațe.

Paharnicul: Nici eu.

Surugiul: Lăsa-ți-l să cadă.

Paharnicul: Acum pot să plec?

Bucătarul: Nu.

Paharnicul: Atunci am să stau.

Spălătoreasa: Nu sînteți împotrivă să mă întind alături de Alexandru Suțțo?

Bucătarul: Nu, bineînțeles.

Surugiul: Dumnezeuule, dar ce-o să facem acum?

Bucătarul: Ce-ai în vedere?

Surugiul: Sîntem pierduți.

Bucătarul: De ce crezi asta?

Surugiul: Pentru că, dacă românii vor afla că Alexandru Suțto nu mai e în viață, s-a zis și cu noi. Noi nu știm nici să citim sau să scriem prea bine, la fel cum nu prea știa nici Alexandru Suțto, astfel încît noul domnitor nu o să ne mai țină pe lîngă el.

Bucătarul: Și nu știm bine nici o limbă.

Surugiul: Nici măcar limba maternă nu o cunoaștem prea bine. Căci, în ultimul timp, mai vorbeam în română doar cu caii mei.

Bucătarul: Nici pe mine noul domnitor nu o să mă țină pe lîngă el, deoarece nici bucătăria grecească, nici cea turcească, dar nici cea românească nu o știu prea bine. Știu doar să mănînc. Aici m-a băgat spălătoreasa care e iubovnica mea și care se culca cu Alexandru Suțto. După ce m-am aranjat eu aici, te-am adus și pe tine încoace, culegîndu-te de pe drumuri. Ții minte?

ALEGEREA LUI ALEXANDRU SUȚȚO

Surugiul: Țin minte, bineînțeles, deoarece spălătoreasa este soția mea.

Bucătarul: Acum e însă foarte nasol, căci ea nu va mai avea cu cine se culca. Oare ce ne vom face?

Surugiul: Important este ca românii să nu știe că Alexandru Suțțo nu mai e în viață.

Bucătarul: Dar dacă românii vor întreba unde e Alexandru Suțțo, ce-o să le spunem?

Surugiul: Va trebui să nu le spunem nimic.

Bucătarul: Ba nu, va trebui să le spunem tuturor că e mort cît încă nu au aflat din alte surse. Du-te și anunță-le românilor vestea morții lui Alexandru Suțțo.

Paharnicul: Eu?

Bucătarul: Da, tu.

Paharnicul: Mă duc.

Surugiul: Nu te du.

Paharnicul: Nu mă duc.

Bucătarul: Trebuie să le spunem românilor că Alexandru Suțțo a murit. Du-te și le spune românilor că Alexandru Suțțo a murit!

Paharnicul: Mă duc.

Surugiul: Nu trebuie să le spunem nimic. Nu te du nicăieri și nu le spune nimic!

Paharnicul: Nu mă duc nicăieri și nu le spun nimic.

Surugiul: Nici un român nu trebuie să afle că Alexandru Suțto a murit. Nici măcar unul. Cu atât mai mult turcii, căci s-ar putea să-i ia cafetanul înapoi. De asta depinde soarta noastră de mai departe. Numai așa ne putem păstra privilegiile pe care le avem acum: să mâncăm, să bem și să chefuim pe degeaba, oricît ne-am dori. Acum nimeni nu o să ne mai ceară să facem ceva – să înhăptăm sau să deshăptăm caii, să facem mâncare și s-o servim la masă, să-l descălțăm de bocanci, să-l dezbrăcăm de haine, să rînim grajdul sau să-i turnăm vin în pahare. Acum putem să huzurim și noi în voie.

Bucătarul: Crezi?

Surugiul: Bineînțeles. Vom putea însă să profităm de situația asta numai dacă vom ascunde de toți că Alexandru Suțto e mort.

Bucătarul: Trebuie să ne gândim și la alte soluții.

Surugiul: La care? Sau vrei din nou să fii sluga nu știu cui și să te spetești din zori și pînă noaptea tîrziu?

Bucătarul: Fără doar și poate că nu vreau.

ALEGEREA LUI ALEXANDRU SUȚȚO

Surugiul: Atunci lasă vorba și aruncă zarurile. Este serviciul tău.

Bucătarul: Scopul meu este să câștig toate partidele pe care le joc cu tine.

Surugiul: Și eu tot asta mi-am propus.

Bucătarul: Atenție! Eu merg!

Paharnicul: Domnilor, dar cu caftanul lui Alexandru Suțțo ce facem?

Bucătarul: Dar ce s-a întâmplat cu caftanul lui?

Paharnicul: Spălătoreasa l-a dezbrăcat de caftan pe Alexandru Suțțo. Și sub caftan, el e îmbrăcat în haine europenești. Culmeal Nouă ne cerea să purtăm haine turcești, iar el, uite ce făcea, purta pe dedesupt haine europenești. Vă închipuiți așa ceva?

Bucătarul: Ciudat de tot.

Surugiul: Dumnezeule, ce perfid erai!

Paharnicul: Pînă acum, nu am văzut niciodată în viața mea haine europenești.

Bucătarul: Nici eu nu am văzut, dar pe mine nici nu mă interesează.

Paharnicul: I-aș putea lua eu hainele europenești?

Surugiul: Ia-le!

Paharnicul: Și sacoul, și pantalonii, și cămașa?

Surugiul: Da. Și sacoul, și pantalonii, și cămașa.

Bucătarul: Numai să le îmbraci sub alea turcești.

Paharnicul: Bine.

Surugiul: Ceasul de la mîna dreaptă a lui
Alexandru Suțto însă, dă-mi-l mie.

Paharnicul: Doamne, ce curioase mai sunt!

Bucătarul: Iar mie lanțul de aur de la gîtul lui
Alexandru Suțto.

Paharnicul: Luați-le! Eu însă am să mă îmbrac
chiar acum în hainele europenești ale lui
Alexandru Suțto. Am să-i îmbrac chiar și
chiloții săi europenești.

Surugiul: Îmbracă-il

Paharnicul: Niciodată nu am purtat asemenea
haine! Dumnezeuule, ce sacou negru! Ce
pantaloni! Ce cămașă! Ce chiloți!

Bucătarul: Acum stai jos lîngă ei.

Paharnicul: Nu mă așez ca să nu-mi șifonez
hainele mele noi, de stofă.

Bucătarul: Stai jos, ți-am spus.

Paharnicul: Mă așez, dar nu alături de ei. Mă așez
în pirostrii. Am și eu anumite principii în viață
pe care nu vreau să le încalc chiar acum.

Bucătarul: Vreau ceva să beau.

ALEGEREA LUI ALEXANDRU SUȚȚO

Surugiul: Și eu.

Bucătarul: Adă-ne o șampanie din lada de lângă geam.

Paharnicul: Dar aia e șampania lui Alexandru Suțto pe care a pregătit-o pentru cheful din seara asta. E șampania lui Alexandru Suțto.

Bucătarul: Blegule, Alexandru Suțto nu mai e!

Paharnicul: Exact, nu mai e!

Bucătarul: Atunci?

Paharnicul: Vă aduc îndată. Și cu mortu ce să fac?

Surugiul: Are grijă de el spălătoreasa.

Paharnicul: Vin îndată.

Paharnicul se întoarce cu o sticlă de șampanie.

Bucătarul: Să bem pentru domnitorul nostru.

Surugiul: Să bem pentru domnitorul nostru.

Bucătarul: Să bem pentru domnitorul nostru care a murit de trei zile. Să bem pentru Alexandru Suțto.

Surugiul: Noroc, măria ta!

Bucătarul: Toarnă-i și lui Alexandru Suțto un pahar de șampanie în gură!

Paharnicul: Dar oare el vrea...șampanie?

Bucătarul: Sigur că vrea.

Surugiul: Închină și tu un pahar, cu noi, Alexandru Suțo!

Bucătarul: În sfârșit, acum am și eu posibilitatea să beau cu Alexandru Suțo!

Surugiul: Și eu pentru prima dată în viață am să ciocnesc cu Alexandru Suțo!

Bucătarul: Tu de ce nu bei cu noi pentru Alexandru Suțo?

Paharnicul: Pentru că eu, de felul meu, nu prea beau șampanie.

Bucătarul: Ești cam fricos, bătrîne. Stai cam prost la capitolul curaj și îndrăzneală politică. Bea un pahar de șampanie împreună cu Alexandru Suțo.

Surugiul: Nu te uita la copacul din față, unde te-ai pișat un pic mai înainte, ci la Alexandru Suțo.

Bucătarul: Uită-te în ochii lui Alexandru Suțo. O asemenea ocazie nu o să se mai repete degrabă.

Paharnicul: Dar el are ochii închiși.

Bucătarul: Stai că am să-i ridic eu pleoapele! Așa! Acum uită-te în ochii lui!

Surugiul: Privește-l măcar o dată în viață în ochi pe Alexandru Suțo.

ALEGEREA LUI ALEXANDRU SUȚȚO

Paharnicul: Îl privesc.

Surugiul: Minți!

Bucătarul: De ce nu-l privești în ochi pe Alexandru SuțȚo?

Paharnicul: Pentru că mi-e frică.

Bucătarul: Nu trebuie să-ți fie. Domnitorul nostru în fața căruia și noi tremuram altădată de frică, acum e mort.

Surugiul: Acum sîntem liberi să facem ce vrem. Uite, de exemplu, eu am să mă așez pe scaunul pe care stătea el tot timpul și nu o să mi se întîmple nimic și nimeni nu o să-mi spună nimic. Crezi?

Paharnicul: Oare chiar să ai tu atîta curaj?

Surugiul: Am.

Surugiul se așează pe scaunul pe care, de obicei, stătea Alexandru SuțȚo.

Surugiul: Ei, a crăpat cerul?

Paharnicul: Nu.

Surugiul: Mi-a zis cineva ceva?

Paharnicul: Nimeni nu ți-a zis nimic.

Surugiul: Și Alexandru SuțȚo?

Paharnicul: Nici Alexandru SuțȚo nu ți-a zis nimic.

Surugiul: Dar de ce nu mi-a zis nimic.

Paharnicul: Nu știu exact.

Surugiul: Nu mi-a zis nimic pentru că nu are curaj.

Acum toarnă-mi șampanie în cupa lui. Vreau să beau șampanie din cupa lui.

Paharnicul: Dar, totuși, asta e cupa lui.

*Surugiul bea șampanie din cupa lui
Alexandru Suțto.*

Surugiul: A ripostat în vreun fel?

Paharnicul: Nu.

Surugiul: Acum putem face ce vrem pentru că suntem slugi libere. Acum nu mai avem cui să-i dăm socoteală.

Bucătarul: Sîntem slugi libere! Putem să bem chiar și șampanie de față cu Alexandru Suțto și chiar împreună cu Alexandru Suțto. Ia toarnă-i, din nou, un pahar de șampanie lui Alexandru Suțto în gură pentru că vreau ca el, măcar o singură dată în viață, să se îmbete împreună cu noi. Sănătate, măria ta! Sănătate! Vreau să-l îmbătăm, așa cum ne îmbăta și el pe noi, și să rîdem de el. Toarnă-i toată șampania în gură.

ALEGEREA LUI ALEXANDRU SUȚȚO

Surugiul îi toarnă toată șampania lui Alexandru Suțțo în gură.

Surugiul: Nu știu de ce, dar eu simt o dorință nebună să-l scuipe în față pe Alexandru Suțțo, așa cum făcea și el când se îmbăta.

Bucătarul: Scuipă-l!

Surugiul îl scuipă în față.

Surugiul: Acum scuipă-l și tu pe Alexandru Suțțo între ochi!

Paharnicul: Eu?

Surugiul: Da, tu!

Paharnicul: Îl scuipe.

Surugiul: Nu l-ai scuipat cum trebuie. L-ai scuipat cu ochii închiși și scuipatul tău a nimerit în altă parte. Ai nimerit în coșul de gunoi.

Bucătarul: Ce-i cu tine? De ce tremuri?

Surugiul: Încă îți mai este frică de Alexandru Suțțo?

Paharnicul: Un pic.

Bucătarul: Nu are de ce să-ți fie frică.

Surugiul: Nu are de ce să-ți fie frică pentru că Alexandru Suțțo e mort.

Paharnicul: Știu asta, dar, oricum, nu știu de ce mi-e teamă.

Surugiul: Uite, ca să te convingi că nu are de ce să-ți fie teamă, am să-l scuip, din nou, și Alexandru Suțto nu o să zică nici mîlc, ba chiar o să-i placă. Așa. Îmi adun toată saliva în gură. Fac doi pași spre Alexandru Suțto. Mă apropii. Și... L-am scuipat! Ura! L-am scuipat din nou în față pe Alexandru Suțto! Ura! Doamne, ce tare sînt și ce curajos! Iată așa ar trebui să-l scuipi și tu. Hai, încearcă.

Surugiul își suflecă mâinile și îl sciăpă din nou.

Bucătarul: Bravo!

Paharnicul: Sînt gata să-l scuip și eu în față pe Alexandru Suțto.

Bucătarul: Acum va trebui să aștepti un pic...la coadă. Acum e rîndul meu.

Surugiul: Și, după aceea, al meu.

Surugiul și bucătarul îl sciăpă, pe rînd, pe Alexandru Suțto.

ALEGEREA LUI ALEXANDRU SUȚȚO

Bucătarul: Nu știu de ce, dar am chef să-i ard și o palmă lui Alexandru Suțto.

Surugiul: Arde-i !

Bucătarul îi arde o palmă, fără să se uite însă la Alexandru Suțto.

Bucătarul: Palma asta e pentru că îmi cereai să-ți spăl în fiecare seară picioarele. De acum încolo, sper că nu ai să-mi mai ceri să-ți spăl picioarele!

Surugiul: Bravol

Paharnicul: Și eu vreau să-i lipesc una.

Surugiul: Stai la coadă.

Bucătarul: Acum am să-i trag și un picior în burtă lui Alexandru Suțto. Așa. Ticălosule, să ții minte și să nu mă mai pui mult să-ți spăl vasele, noaptea, așa cum ai făcut-o acum patru zile, când m-ai trezit din somn și mi-ai cerut să spăl toate farfuriile murdare din casă. Așa. Nenorocitul, piciorul ăsta e pentru faptul că m-ai făcut țăran. Lepră ce ești!

Bucătarul îi arde piciorul în burtă.

Spălătoreasa (transpirată, îl trage într-o parte): Asta-i prea de tot.

Bucătarul: Cum așa?

Spălătoreasa (*transpirată, îndepărtându-l de Alexandru Suțto*): Oricum, Alexandru Suțto încă mai e domnitorul nostru.

Bucătarul: Că bine zici...

Bucătarul o îmbrățișează, o îmbrățișează cu patimă.

Surugiul: Ba-te cineva în poartă!

Bucătarul (*către paharnic*): Du-te și vezi cine-i!

Paharnicul: A venit soția lui Alexandru Suțto și vrea să intre încoace.

Surugiul: Ce să facem?

Bucătarul: Nu știu.

Surugiul: Să-i spunem care-i situația sau nu?

Bucătarul: Să-i spunem.

Surugiul: Ba nu, ea nu trebuie să știe nimic.

Bucătarul: Dar ea este soția lui Alexandru Suțto?

Surugiul: Mare lucru!

Bucătarul: Du-te și spune-i!

Paharnicul: Dar ea deja a plecat.

Surugiul: Așa de repede?

Paharnicul: A plecat cu... ibovnicul ei.

Bucătarul: Nu i-ai spus că soțul ei e... mort?

Paharnicul: Nu.

Bucătarul: De ce?

Paharnicul: Pentru că nu m-a întrebat.

Surugiul: Bravo. E bine că nu a aflat, căci s-ar fi putut să le povestească și altor... ibovnici de-ai ei, astfel încât vestea ar fi putut ajunge și la urechile boierilor, iar apoi a turcilor, iar aceștia ar fi putut să-i retragă caftanul și atunci s-ar fi zis cu noi.

Bucătarul: Că bine zici.

Surugiul: Alexandru Suțto este singura noastră șansă.

Bucătarul: Domnitorul nostru mort este salvarea noastră.

Surugiul: Este singura noastră garanție c-o să trăim fără griji și mai departe.

Bucătarul: Și să huzurim în voie, așa cum o să ne taie capul.

Surugiul: Vom chema femeii, vom aduce vin, muzicanți și mâncare cît o să ne poștească inima pentru care nu vom plăti un sfanț. Căci cine ar îndrăzni să-i ceară bani domnitorului?

Paharnicul: Nimeni.

Surugiul: Vom da o raită prin oraș și pe femeile cele mai frumoase le vom aduce încoace, indiferent că sunt sau nu măritate.

Paharnicul: Așa cum obișnuia și Alexandru Suțto.

Bucătarul: Anume așa.

Surugiul: Dar pentru asta trebuie să ne purtăm așa de parcă Alexandru Suțto mai e în viață, iar noi nu facem nimic altceva decât că-i executăm comenzile. Ați înțeles?

Bucătarul: Am înțeles.

Paharnicul: Domnitorul nu e mort. Domnitorul nostru, adică cadavrul ăsta, e viu. Alexandru Suțto e viu, o duce bine mersi, poartă turban și joacă zaruri... cu niște femei.

Surugiul: Domnule Alexandru Suțto, mai vreți ceva? Cît vă gîndiți, să aștept în spatele dumneavoastră? Bine, măria ta. Bine, aștept.

După ce își spune replica, îl scîrpă în fuță.

Bucătarul: Dar poate vreți să mîncăți? Căci de trei zile nu ați mai luat nimic în gură. Ce ați vrea să vă pregătesc pentru diseară? Un curcan umplut? Bine, măria ta. Mă duc la bucătărie să-l pregătesc. La cină să le chem și pe fete? Dar din

ALEGEREA LUI ALEXANDRU SUȚȚO

ce cartier? Bine, măria ta, am să le chem pe cele din Cotroceni.

După ce își spune replica, îl scârpă în față.

Surugiul: Dar poate ați vrea să vă plimb cu rădvanul prin oraș. Vreți?

Bucătarul: Vrea, bineînțeles că vrea. Arde de nerăbdare să se plimbe în după-amiaza asta prin București ca să pună ochii pe femeile pe care nu le-a avut încă.

Surugiul: Atunci am să pregătesc rădvanul.

Bucătarul: Chiar ar fi bine să ieși cu rădvanul lui Alexandru Suțțo prin oraș ca oamenii să-l vadă și să-l ovaționeze, iar femeile să fugă din calea lui, speriate (*de ochii lumii*) că domnitorul a ieșit în oraș. Vezi, pescuiește și tu cîteva gospodine!

Surugiul: Călușilor, veniți la tata.

Surugiul înhamă caii.

Surugiul: Să-l urc și pe el în trăsură.

Bucătarul: Nu-i nevoie căci, oricum, geamurile sunt acoperite. Lumea o să-i vadă rădvanul și, automat, o să creadă că înăuntrul e Alexandru Suțțo.

DUMITRU CRUDU

Surugiul: Am plecat. Haide, călușilor!

Surugiul nârnând rădvanul prin oraș.

Surugiul: La o parte că trece domnitorul.

Surugiul: Făceți-i drum domnitorului.

Surugiul: Ce problemă aveți? Am să-i spun domnitorului. Toate jalbele mi le puteți da mie. Diseară, Domnitorul o să ia cunoștință de ele.

Surugiul: Măria ta, lumea vă dorește sănătate. Oameni buni, domnitorul vă salută!

Mai mulți oameni, adunați la marginea drumului, aplaudă când trece pe lângă ei rădvanul.

Voci din mulțime: În rădvan e domnitorul. Alexandru Suțto ne face din mînă. Asta e mîna domnitorului.

Voci din mulțime: Și eu îl văd pe domnitor. Alexandru Suțto e în rădvan. Domnitorul ne flutură din mîini. Astea-s mîinile domnitorului.

Lumea alergă după trăsură să sărute mîinile domnitorului.

Voci din mulțime: Trăiască Alexandru Suțto!

Voci din mulțime: Trăiască Alexandru Suțto!

ALEGEREA LUI ALEXANDRU SUȚȚO

Voci feminine din mulțime: Da, vreau să vin, măria ta, dar bărbatul meu e lângă mine. Vin numai dacă îl luați și pe el.

Surugiul se întoarce la curte.

Bucătarul: Cum a fost plimbarea?

Surugiul: Minunată.

Bucătarul: Și cum s-a simțit măria sa?

Surugiul: Foarte bine. A spus bancuri tot drumul.

Bucătarul: Și oamenii?

Surugiul: L-au ovaționat tot timpul, cu toate că, din cauza lui, o duc foarte rău, iar eu lucrul ăsta nu l-am înțeles niciodată, dar, cu atât mai bine e pentru noi. Pe unde treceam, valahii, mulți dintre ei în zdrențe, se adunau la marginea drumului și strigau - Trăiască Alexandru Suțțo! Trăiască Alexandru Suțțo!

Bucătarul: Minunat. Asta și trebuia să demonstrăm: că Alexandru Suțțo e în viață și că eventualele zvonuri care ar putea să apară despre moartea sa sunt niște tîmpenii. Și femeile?

Surugiul: Cîteva s-au aruncat singure în rădvan, chiar din mîinile bărbaților lor, strigînd însă că

au fost răpite, bărbații lor nu s-au amărît prea tare și s-au dus fericiți la cîrciumă, fericiți că au mai scăpat de ele un pic.

Bucătarul: Și ce-ai mai aflat?

Surugiul: Am aflat că astăzi se adună divanul.

Bucătarul: În ce problemă?

Surugiul: Ca să-l confirme pe vechiul domnitor sau ca să-l propună pe unul nou.

Bucătarul: Am sfeclit-o!

Surugiul: Nu cred.

Bucătarul: Dar, după lege, el ar trebui să ia parte la întrunirea divanului.

Surugiul: Da, ar trebui să ia parte, dar noi o să le spunem că la Alexandru Suțto a venit în vizită trimisul sultanului să discute despre viitorul Valahiei și că, din această cauză, nu poate veni la adunarea boierilor. Du-te și le spune asta boierilor.

Bucătarul: Și dacă nu o să mă creadă?

Surugiul: Cheamă muzicanții, gospodinele și țigăncile! Să cînte muzica!

Bucătarul: l-am chemat. Dar nu înțeleg cu ce ne-ar putea ajuta ei.

ALEGEREA LUI ALEXANDRU SUȚȚO

Surugiul: Totdeauna, cînd vine trimisul sultanului, Alexandru Suțțo face niște chefuri monstru. Ei bine, auzind muzica, toată lumea o să creadă că ei chefuiesc.

Bucătarul: E o propunere ingenioasă. Muzicanți, începem chiolhanul. E ordinul domnitorului. Cîntați ceea ce-i place domnitorului!

Surugiul: Noi vom avea numai de cîștigat de pe urma acestui chef.

Bucătarul: Ai perfectă dreptate. Mă duc să le spun boierilor că Alexandru Suțțo nu poate veni la divan pentru că s-a întîlnit cu trimisul porții și discută despre viitorul țării noastre suferinde.

Surugiul (*i se adresează paharnicului*): Ascultă, bătrîne, celor care vor bate la poartă și vor întreba de Alexandru Suțțo să le spui că...

Paharnicul: Da, chiar ce să le spun?

Surugiul: Spune-le că domnitorul are o discuție foarte importantă cu trimisul porții despre viitorul Valahiei.

Paharnicul: Și dacă o să bată la poartă însuși trimisul porții?

Surugiul: Spune-i că Alexandru Suțțo s-a dus la ședința divanului.

Paharnicul: Bine.

Surugiul: Important este ca nimeni să nu știe adevărul. Du-te și lansează zvonul în mulțime!

Paharnicul: Mă duc.

Iese pe uliță.

Paharnicul: Domnitorul discută cu trimisul porții despre viitorul țării noastre suferinde (*strigă*). Cadavrul lui s-a cam îpuțit rău (*pentru sine*). Domnitorul discută cu trimisul porții despre viitorul Valahiei noastre iubite, despre independența principatului nostru, despre construirea primei șosele în București și despre democrație (*strigă*)! Români, Alexandru Suțto dă un chef în cinstea venirii trimisului porții! Alexandru Suțto vă dorește petrecere plăcută!

Surugiul: Ți-ai făcut datoria?

Paharnicul: Da, mi-am făcut datoria. Când însă mă întorceam l-am văzut pe gunoier întrînd. El știe ceva?

Surugiul: Nu cred, căci el e beat tot timpul... Stă înocioaba din spate și bea zi și noapte... Și tu te-ai întors?

ALEGEREA LUI ALEXANDRU SUȚȚO

Bucătarul: Da, am venit să-i spun măriei sale că divanul deja s-a întrunit și că lumea îi urează negocieri reușite în convorbirile sale cu trimisul porții. Lumea are toată încrederea în capacitățile sale de-a întoarce discuțiile spre binele Valahiei.

Surugiul: Și cum credeți că se va încheia divanul?
Pe cine o să-l aleagă?

Bucătarul: Zvonul lansat o să ne ajute foarte mult.

Paharnicul: Ce vrei să spui cu asta?

Bucătarul: Boierii o să-l aleagă, din nou, pe Alexandru Suțțo, fără să știe că e mort de trei zile, și fără să bănuiască că aleg în fruntea Valahiei un hoit.

Surugiul: Nu contează că e hoit, important este să-l aleagă.

Bucătarul: Sunt sigur că-l vor alege. Măria ta, nu-ți fă griji, căci tot matale vei fi ales domnitor al tuturor valahilor.

Surugiul: Și dacă vor afla turcii că domnitorul e mort?

Bucătarul: Nu au de unde afla.

Paharnicul: Au venit țigăncile!

Bucătarul: Cheamă-le încoala!

Surugiul: Muzica, să cînte muzica mai tare!

Bucătarul: Fetițelor, ia să vedem cum dansați voi.

Surugiul: Măria ta, dumneavoastră nu vreți să dansați cu fetele? Puteți dansa cu femeile măritate, dar puteți dansa și cu țigăncile. Nu vreți? Vă privește. Dar niște vin doriți? Nici vin nu doriți? Bine, măria ta. Fetelor, hai scoteți-mi hainele, ce mai așteptați! De exemplu, tu. Ei și ce dacă se uită soțul tău la tine?, dezbracă-mă de haine. Bravo, te-ai descurcat foarte bine!

Paharnicul: Bate cineva la poartă. Să mă duc să văd cine-i?

Surugiul: Du-te.

Paharnicul: E... crîșmarul.

Surugiul: Și ce vrea?

Paharnicul: Are vești proaste!

Surugiul: Ce s-a întîmplat?

Paharnicul: S-a ridicat poporul.

Surugiul: Cum așa?

Paharnicul: Nu știu cum.

Surugiul: Fetelor, lăsați-ne un pic singuri. Domnitorul o să vă cheme un pic mai tîrziu. Zi mai departe!

Paharnicul: Tudor Vladimirescu a trecut Oltul.

ALEGEREA LUI ALEXANDRU SUȚȚO

Surugiul: Nasol.

Paharnicul: Toate satele pe unde trece i se alătură.

Surugiul: Și unde se îndreaptă?

Paharnicul: Spre București.

Surugiul: Și ce vrea?

Paharnicul: Capul boierilor.

Surugiul: Și de ce vine spre București?

Paharnicul: Să-i ceară ajutor lui Alexandru Suțțo pentru a-i stîrpi pe boieri. El vrea să se vadă și să vorbească cu Alexandru Suțțo.

Surugiul: Nasol.

Bucătarul: Groaznic.

Surugiul: Dacă valahii vor afla că Alexandru Suțțo nu mai este, s-a zis cu noi.

Bucătarul: Și ce să facem?

Surugiul: Pentru început, nimeni nu trebuie să mai intre și să mai iasă afară din palat. E un ordin!

Paharnicul: Am înțeles.

Surugiul: Căci, dacă Vladimirescu va afla că Alexandru Suțțo e mort, va ocupa Bucureștiul și se va proclama domnitor, iar noi o vom sfîrși în țeapă.

Bucătarul: Și ce să facem?

Surugiul: Mă gîndesc și eu la asta. Aha, zi-i cîrciumarului să le spună pandurilor că domnitorul e de partea lor și că-i așteaptă la București.

Bucătarul: Ești nebun?

Surugiul: Ba nu, exact așa să le spună. Și încă ceva...

Paharnicul: Da, te ascult.

Surugiul: Transmiteți-le oamenilor din stradă cîte o sticlă de vodcă și spuneți-le că e din partea lui Alexandru Suțto. Boierilor însă trebuie să le spunem că Alexandru Suțto e împotriva lui Tudor Vladimirescu.

Bucătarul: Mă duc eu să le spun.

Paharnicul (*iese afară cu o ladă de vodcă și strigă*):
Vodcă din partea lui Alexandru Suțto. Vodcă din partea domnitorului.

Paharnicul: Mai am o veste proastă.

Surugiul: Dă-i drumul!

Paharnicul: Dinspre răsărit vine zavera.

Bucătarul: Ce facem acum, dragi simpatrioți?

Surugiul: E mai rău decît îmi puteam imagina.

Paharnicul: Ei vor să se întâlnească cu domnitorul ca să-l convingă să întoarcă armele împotriva turcilor.

ALEGEREA LUI ALEXANDRU SUȚȚO

Surugiul: Și ei vin spre București?

Paharnicul: Da, vin spre București.

Surugiul: Foarte nasol.

Bucătarul: Poate ar fi bine să le cerem ajutor turcilor.

Surugiul: Nu. Nicidecum.

Bucătarul: De ce?

Surugiul: Pentru că turcii o să vrea să se întâlnească cu domnitorul. Iar domnitorul e mort..., și atunci... știți ce se va întâmpla mai departe.

Bucătarul: Dar ce să facem?

Surugiul: Să-i spunem lui Ipsilanti că domnitorul susține zavera și că-l așteaptă la București ca să se întâlnească cu el. Nu-i așa, măria ta, că vrei să te întâlnești cu Ipsilanti?

Bucătarul: Vrea, bineînțeles că vrea.

Surugiul: Transmiteți-le peruca lui Alexandru Suțto pe care el o ținea ascunsă în safeu ca să fie pregătit dacă, brusc, s-ar fi schimbat timpurile. Acesta e un semn clar că domnitorul e cu ei și îi așteaptă.

Paharnicul: Mai am o veste proastă.

Surugiul: Te ascultăm!

Paharnicul: Vladimirescu și Ipsilanti s-au unit și se îndreaptă spre București.

Surugiul: Groaznic.

Paharnicul: Pînă diseară s-ar putea să fie în București.

Bucătarul: Nasol de tot.

Paharnicul: Pînă diseară mai e mult. Acum trebuie să vedem ce facem cu nevastă-sa?

Bucătarul: La ce te referi?

Paharnicul: Ea, din nou, a venit.

Surugiul: Unde-i?

Paharnicul: La poartă.

Surugiul: Nu o lăsa să intre.

Paharnicul: Mă tem să nu facă scandal.

Bucătarul: Ea ar putea să ne strice toate socotelile.

Paharnicul: Ea vine înapoi.

Surugiul: Ne-am ars.

Bucătarul: Totul e pierdut.

Spălătoreasa: Domnilor, nu vă faceți probleme.

Surugiul: Cum așa?

Spălătoreasa: Ea își caută aici ibovnicul.

Bucătarul: Și nu pe soțul ei?

Spălătoreasa: Nu.

Surugiul: Dar ea știe că soțul ei a murit?

ALEGEREA LUI ALEXANDRU SUȚȚO

Spălătoreasa: Știe.

Surugiul: Și ce are de gând să facă?

Bucătarul: Chiar, ce are de gând să facă?

Spălătoreasa: Soția domnitorului e de acord....

Surugiul: Cu ce e de acord?

Bucătarul: Da, cu ce e de acord?

Spălătoreasa: E de acord să păstreze tăcerea.

Surugiul: Ea nu va spune nimănui că Alexandru
Suțto a murit?

Spălătoreasa: Nimănui.

Surugiul: Nici măcar amanților ei?

Spălătoreasa: Nici măcar amanților ei.

Bucătarul: Ești sigură de asta?

Spălătoreasa: Bineînțeles. Dar, cu o singură
condiție...

Surugiul: Ce condiție?

Spălătoreasa: Să rămână și mai departe soția lui
Alexandru Suțto și să aibă și mai departe
amanții pe care-i are acum.

Bucătarul: Sîntem de acord.

Surugiul: Dar acum ar vrea să-l vadă pentru
ultima oară pe Alexandru Suțto?

Spălătoreasa: Mi-a spus că nu.

Surugiul: De ce?

Spălătoreasa: Se grăbește să-l găsească pe ibovnicul ei.

Surugiul: Pe care dintre ei?

Spălătoreasa: Cum pe care? Pe ultimul.

Surugiul: Înseamnă că nu pe mine?

Spălătoreasa: Nu, nu pe tine.

Surugiul: Asta-i bine.

Bucătarul: Și nici pe mine?

Spălătoreasa: Nu, nici pe tine.

Bucătarul: Uf, am respirat ușurat.

Surugiul: Ne-a păzit soarta de data asta.

Bucătarul: Da, ne-a păzit.

Surugiul: Ce să facem însă cu cadavrul lui Alexandru Suțto pentru că începe să cam pută?

Bucătarul: Pînă nu se va stinge zavera și nu se vor împrăștia pandurii, va trebui să-l ținem lîngă noi. Îmbrăcați-l în hainele în care era îmbrăcat de obicei. Hai mai repede. Dați jos chiloții, izmenele, hainele europenești, caftanul și îmbrăcați-l cu ele pe domnitor. Hainele europenești dedesubt, iar caftanul deasupra.

Paharnicul: Îndată, îndată.

ALEGEREA LUI ALEXANDRU SUȚȚO

Bucătarul: Da caftanul unde-i? A, era pe mine.
Acum să-l așez pe domnitor pe scaunul său.
Așa. E bine.

Surugiul: Am o idee!

Bucătarul: Te ascultăm!

Surugiul: Să-i învrăjbim! Să-i învrăjbim între ei, pe
Vladimirescu și Ipsilanti, ca să se căsăpească
fără milă.

Bucătarul: Bine zici! Dă-i drumul! Pune-o în
practică!

Surugiul: Eu am pus-o demult în practică, și deja
am și câteva vești. Vladimirescu e mort, Ipsilanti
a fugit în Transilvania, iar toată oastea lor s-a
împrăștiat care încotro.

Bucătarul: Bravo. Măria ta Alexandru Suțto, v-ați
păstrat scaunul amenințat atât de rău. Felicitări,
domnule Suțto! Felicitări! Acum ați putea
merge... la cimitir. Duceți-l mai repede la cimi-
tir că nu mai pot respira de atîta putoare

Paharnicul: Îl pot duce eu doar dacă îmi dați voie
să-l dezbrac de hainele lui europenești pe care
vreau să le iau eu.

Bucătarul: Te rog, dezbracă-l și ia-ți-le. Ia-i și
lamele de ras din buzunarul din interiorul

sacoului cu care ți-ai putea rade mustețile și barba. Ia-i și chiloții.

Paharnicul: Măria ta, să mergem la noua dumneavoastră casă!

Surugiul: Numai să nu te vadă nimeni cînd îl vei duce la cimitir pentru că, la ora asta, divanul urmează să-și dea verdictul: îl confirmă pe Alexandru Suțto în scaunul de domnitor sau nu.

Bucătarul: Să mergi pe străzi lăturalnice.

Paharnicul: La noi toate străzile sunt lăturalnice.

Surugiul: Oricum, fii foarte atent, căci de asta depinde viața noastră de mai departe.

Paharnicul: Vă promit. Trăiască Alexandru Suțto.

Lui Alexandru Suțto îi plac roșiile și brînză! Alexandru Suțto poartă, acum, întrevederi speciale cu trimisul porții ca să scutească poporul de corvezi , iar pe boieri de dijme! Trăiască Alexandru Suțto! Numai el se gîndește cu adevărat la viitorul dumneavoastră și al Valahiei noastre iubite! Numai el se gîndește la independența principatului nostru. Numai el poate schimba în bine viitorul Valahiei!

ALEGEREA LUI ALEXANDRU SUȚȚO

Bucătarul și Surugiul își reiau partida de zaruri. Paharnicul pleacă ducînd cadavrul domnitorului în spate.

Surugiul: Muzica, să cînte din nou muzica.

Bucătarul: Fetițelor, cine dintre voi o să mă dezbrace prima? Hai, scoteți-mi mai repede cămașa și pantalonii!

Pe neobservate, în casă intră un individ cam bizar.

Dumitru Crudu: Ce ciudat e, m-am întors acasă, dar nu recunosc nimic, parcă aș fi nimerit într-un film american, sau în unul rusesc, sau în Căința lui Abuladze, sau ca într-un text latino-american, ori unul european, sau mai știu eu care, unde președintele a murit, iar cei din jur au ascuns asta, alegînd un cadavru în fruntea țării. Foarte ciudat. Dar de ce dracu nu merge televizorul ăsta? Opriți-vă!, ce faceți? Opriți-vă!

Surugiul și bucătarul îl observă.

Surugiul: Băieți, un individ dubios a intrat, fără să fie poftit, înăuntru. Probabil, e un spion trimis

DUMITRU CRUDU

de divan sau de turci. Uitați-vă ce suspect e!
Băieți, pe el! Să-l aruncăm în stradă!

Surugiul, bucătarul, paharnicul și spălătoreasa aleargă după Dumitru Crudu, îl prind și îl aruncă în stradă.

Surugiul: În sfârșit, am scăpat de nechematul ăsta care își băga nasul unde nu-i fierbea oala.
Muzica, să cînte din nou muzical

Bucătarul: Fetițelor, cine dintre voi o să mă dezbrace prima?

Scena 2

Paharnicul duce cadavrul domnitorului în spate. E oprit de un ienicer.

Ienicerul: Domnule, ce duci în spate?

Paharnicul: Un cadavru.

Ienicerul: Sigur?

Paharnicul: Controlați-l!

Ienicerul: Și unde l-ai găsit?

Paharnicul: Pe uliță. Era bătut măr. Bătut măr și scuipat în față. Dar era și beat. Uitați-vă cum mai duhnește a șampanie de la el, deși legea interzice așa ceva.

Ienicerul: Mi se pare că seamănă cu cineva.

Paharnicul: Și mie îmi pare.

Ienicerul: Seamănă un pic cu domnitorul nostru.
Seamănă cu Alexandru Suțo.

Paharnicul: Cum puteți spune că Alexandru Suțo, domnitorul nostru, seamănă cu un hoit? Cum puteți spune una ca asta? Cum?

Ienicerul: Am greșit, domnule.

Paharnicul: Se mai întâmplă, domnule.

Ienicerul: Vă rog să nu mă turnați la nimeni.

Paharnicul: Bine, domnule.

Ienicerul: Dă-mi-l mie.

Paharnicul: Luați-l.

Ienicerul: Are bani la el?

Paharnicul: Mă întrebați dacă are bani la el?

Ienicerul: Da, te întreb.

Paharnicul: Nu, nu are, pentru că nici haine nu are,
adică haine cu buzunare unde i-ar putea ține.

Ienicerul: Atunci ia-l înapoi!

Paharnicul: Îl iau.

Ienicerul: Aruncă-l undeva ca să nu deranjezi
ordinea publică!

Paharnicul: Dar unde?

Ienicerul: E o groapă de gunoi alături de tine sau
fă ce vrei cu el.

Paharnicul: Vă mulțumesc.

Ienicerul: Nu ai pentru ce. Și ce-o să faci cu el?

Paharnicul: Îl duc la cimitir să-l înmormîntez. Veniți
și dumneavoastră cu mine?

Ienicerul: Eu nu am timp de așa ceva.

Paharnicul: De ce?

Ienicerul: Mă duc să-mi dau și eu votul la divan.

Paharnicul: Și pentru cine o să va dați votul?

ALEGEREA LUI ALEXANDRU SUȚȚO

Ienicerul: Îmi voi da votul pentru actualul domnitor, adică pentru Alexandru SuțȚo. E un om foarte de treabă Alexandru SuțȚo care a făcut și va face enorm de mult pentru țara noastră și pentru... noi, cei care-i aplicăm în practică ideile. Am aflat că în discuțiile pe care le poartă chiar acum cu trimisul porții l-a convins pe acesta că Valahia merită să aibă un viitor mai bun. Numai în Alexandru SuțȚo am toată încrederea. Și dumneavoastră?

Paharnicul: Și eu, de asemenea.

Ienicerul: Alexandru SuțȚo e un om cinstit, curajos care are grijă ca cei sărmani să nu-i obijduiască pe cei înstăriți, iar cei bogați pe cei... săraci. Numai Alexandru SuțȚo se gîndește cu adevărat la viitorul Valahiei!

Paharnicul: Aveți perfectă dreptate.

Ienicerul: Eu plec să-mi dau votul pentru actualul domnitor, adică pentru Alexandru SuțȚo.

Paharnicul: Foarte bine faceți, domnule. Iar eu am să mă duc să înmormîntez cadavrul ăsta în cimitir. Vă doresc baftă! Sper că va cîștiga Alexandru SuțȚo pentru că viitorul luminos al Valahiei noastre iubite depinde numai și numai

DUMITRU CRUDU

de Alexandru Suțto care ține foarte mult la Valahia sa adorată. Lui Alexandru Suțto îi place brânza și ceapa. Sper să câștige Alexandru Suțto. Baftă, Alexandru Suțto!

Paharnicul ia cadavrul lui Alexandru Suțto în spate și se îndreaptă spre cimitir.

Scena 3

În cimetir.

Bucătarul (*în cimetir; în fața gropii*): Am venit să vă spun o veste extraordinară.

Paharnicul: Ce veste? Ce, o altă răscoală?

Bucătarul: Nu, nu e nici un fel de răscoală.

Paharnicul se apucă să bea direct din sticlă.

Bucătarul: Chiar nu știi nimic?

Paharnicul: Absolut nimic.

Bucătarul: Alegerile s-au sfârșit.

Paharnicul: Și, ce a hotărât divanul?

Bucătarul: Românii și-au dat votul pentru...

Surugiul: Acest cadavru pe care acum îl băgăm în groapă, adică pentru Alexandru Suțo.

Bucătarul: 80 la sută din divan și-a dat votul pentru el.

Surugiul: Chiar 85.

Paharnicul: Fantastic.

Spălătoreasa: Ura!

Bucătarul: Am învins!

Surugiul: Am câștigat!

Bucătarul: Bravo!

Paharnicul: Felicitări, fraților!

Surugiul: Felicitări!

*Ei își strâng mâinile și se îmbrățișează. Focuri
de armă deasupra cimitirului.*

Surugiul: Ba chiar și turcii i-au confirmat caftanul
lui Alexandru Suțto. Felicitări, scumpi simpa-
trioți!

Trage, din armă, în aer.

Surugiul: Focurile sunt în cinstea victoriei noastre.

Bucătarul: Românii habar nu au că, alegându-l pe
Alexandru Suțto, și-au dat votul, de fapt,
pentru un hoit pe care noi îl îngropăm acum în
pământ. Acest hoit este domnitorul Valahiei
noastre iubite. Acest hoit va contribui la
relansarea țării noastre și la câștigarea indepen-
denței ei.

Surugiul: Ha-ha-ha-ha!

Bucătarul: Ha-ha-ha-ha!

Paharnicul: Să bem în cinstea acestui eveniment!

Bucătarul: Să bem!

Paharnicul: Ce vreți să bem?

ALEGEREA LUI ALEXANDRU SUȚŢO

Bucătarul: Orice.

Paharnicul: Eu vă propun să bem vin italianesc și vin franțuzesc. Dumneavoastră ce vreți?

Bucătarul: Vin franțuzesc...

Surugiul: Iar după aceea italianesc.

Paharnicul (*servind-l*): Bine, prietenil

Surugiul (*muzicanților care i-au însoțit tot timpul*):

Muzica! Să cânte, din nou, muzical

Bucătarul (*fetelor care i-au însoțit tot timpul*):

Fetițelor, cine dintre voi o să mă dezbrace prima?

Scena 4

În anticamera domnitorului așteaptă un domn îmbrăcat turcește.

Un domn din provincie: Vreau să vorbesc cu domnitorul Valahiei. Vreau să vorbesc cu Alexandru Suțto.

Spălătoreasa: În legătură cu ce problemă?

Domnul din provincie: În timpul răscoalei lui Tudor, am luptat contra acestuia, apărîndu-l pe Alexandru Suțto, iar pandurii mi-au ars casa.

Spălătoreasa: Mă duc să văd dacă Alexandru Suțto vă poate primi sau nu.

Domnul din provincie: Chiar vă rog.

Spălătoreasa intră în biroul domnitorului.

Spălătoreasa (i se adresează surugiuului): A venit un domn de la țară care cere să fie primit de domnitor. Zice că în timpul răscoalei lui Tudor a luptat contra acestuia, apărîndu-l pe Alexandru Suțto, iar pandurii i-au ars casa.

ALEGEREA LUI ALEXANDRU SUȚȚO

Surugiul stă la o masă doldora de mâncare – mănâncă și se uită la femeile dezbrăcate care dansează în fața sa.

Surugiul: Spune-i că domnitorul e la curent cu ceea ce i s-a întâmplat lui și îl felicită pentru devotamentul de care a dat dovadă. Îl felicită din toată inima.

Spălătoreasa intră din nou în biroul domnitorului. Surugiul stă la aceeași masă doldora de mâncare – mănâncă și se uită la femeile dezbrăcate care dansează în fața sa.

Spălătoreasa: I-am spus, dar el nu vrea să plece.

Prin fața surugiului defilează, pe rînd, femeile dezbrăcate.

Spălătoreasa: El nu vrea să plece.

Surugiul: Du-te la cimitir și întreabă-l pe bucătar ce să facem.

Spălătoreasa aleargă la cimitir și vorbește cu bucătarul. Acesta aruncă lopeți de țărînă peste mormîntul lui Alexandru Suțțo.

Bucătarul: la vreun sandviș de pe masă și spune-i că-i din partea domnitorului.

Spălătoreasa se întoarce în fugă.

Spălătoreasa: Domnitorul m-a rugat să vă transmit acest sandviș.

Domnul de la țară: Vă mulțumesc foarte mult. Mulțumesc, domnule Alexandru Suțol Trăiască domnitorul Valahiei! Trăiască Alexandru Suțol! Numai el are grijă cu adevărat de această țară!

Spălătoreasa (*către surugiu*): S-a dus foarte mulțumit.

Surugiul: Celălalt sandviș de pe masă păstrează-l pentru următorul care va veni.

Scena 5

În birou. La masa plină cu vodcă și caviar. Surugiul, bucătarul, paharnicul stau la o masă doldora de mâncare - mănâncă și se uită la femeile dezbrăcate care defilează, pe rînd, prin fața lor.

Bucătarul: Toată Valahia este mulțumită că Alexandru Suțto a fost ales din nou domnitor.

Surugiul: Asta e bine!

Bucătarul: Ziarele au și scris despre modul elogios în care Valahia a receptat știrea că domnitorul a fost confirmat de divan. Un ziarist a povestit chiar că s-a întâlnit cu Alexandru Suțto, la palat. Zicea că Alexandru Suțto este un om minunat, un om foarte deschis dialogului.

Surugiul: Ziaristul ăla este dat naibii. Probabil că vrea casă. Ia uită-te, nu e cererea lui pe masă?

Spălătoreasa: E cererea lui.

Surugiul: Să mai bem un pahar de vodcă.

Bucătarul: Să mai bem.

Spălătoreasa: Și ce să fac cu cererea lui?

Surugiul: Arunc-o la coșul de gunoi!

Se încing dansuri, în întineric.

Scena 6

În palat.

Surugiul: A fugit paharnicul...

Bucătarul: Și?

Surugiul: Și...le-a spus...

Bucătarul: Cui și ce le-a spus?

Surugiul: Oamenilor le-a spus...

Bucătarul: Ce le-a spus?

Surugiul: Că Alexandru Suțto e mort.

Spălătoreasa: Trădătorul!

Bucătarul: Pușlama. S-a ascuns atîta timp, dar, în sfîrșit, și-a dat arama pe față.

Surugiul: Pînă acum, nu am observat nici un semn la el că ar putea să ne trădeze.

Spălătoreasa: Nici eu.

Bucătarul: Probabil că tot timpul se gîndea la asta, dar se camuflase bine.

Surugiul: Și acum ne-a trădat, nemernicul.

Bucătarul: Dar oamenii ce-au făcut?

Surugiul: Nu l-au crezut. S-au adunat în jurul lui și...

Bucătarul: Și?

Surugiul: L-au omorît.

Bucătarul: O, mi s-a luat o piatră de pe inimă.

Scena 7

În cîmîtir.

Bucătarul (în fața mormîntului): Domnule Alexandru Suțto, au trecut șapte ani de cînd conduceți Valahia din această groapă. V-ați descurcat bine. Felicitări, măria ta. Atît românii, cît și turcii, dar și rușii sunt foarte mulțumiți de dumneavoastră.

Surugiul (în fața mormîntului): Astăzi se adună din nou divanul. Dumneavoastră candidați, din nou, pentru postul de domnitor.

Bucătarul: Vă ținem pumnii, domnule Alexandru Suțto.

Surugiul: Noi suntem alături de dumneavoastră.

Bucătarul: Domnilor, alegerile s-au terminat. Lupta a fost foarte crîncenă. Unii îl propuneau pe Ghica, alții pe nu știu ce boier din Brașov.

Surugiul: Și? Pe Alexandru Suțto l-a propus cineva?

Bucătarul: Da, l-au propus foarte mulți.

Surugiul: Și?

Bucătarul: Lupta a fost foarte strânsă. Ghica a pierdut.

Surugiul: Nu mă interesează ce-a făcut Ghica. Mă doare în cot de Ghica! Eu vreau să știu cine a câștigat?

Bucătarul: Alexandru Suțto a câștigat!

Spălătoreasa: Ural

Surugiul (în fața mormântului): Măria ta Alexandru Suțto, dumneavoastră ați fost ales din nou domnitor încă pentru șapte ani.

Bucătarul (în fața mormântului): Felicitări, Alexandru Suțto!

Spălătoreasa (stă îmbrăcată în blămuri în fața mormântului): Felicitări, măria ta!

Surugiul: Prietenii să bem!

Bucătarul: Ura !

Surugiul: Am învins din nou.

Bucătarul: Să bem!

Spălătoreasa: Să bem!

Surugiul: Ce vreți să bem?

Bucătarul: Dar ce ne puteți propune?

ALEGEREA LUI ALEXANDRU SUȚȚO

Surugiul: Vin italianesc sau vin franțuzesc.

Bucătarul: Eu voi bea mai întâi vin franțuzesc și,
după aceea,..

Spălătoreasa: Vin italianesc.

Bucătarul: Exact. Mi-ați ghicit gândul.

Surugiul: Muzica, să cînte, din nou, muzica.

Bucătarul: Fetițelor, cine dintre voi o să mă
dezbrace prima?

Cortina

Cuvînt lămuritor: DESPRE TEATRUL MEU

Poezia și teatrul

Încercarea mea de-a înnoi poezia m-a adus în zona teatrului. Aceasta se întîmplase cînd încă mai eram student, apoi profesor și ziarist la Brașov, în cea de-a doua jumătate a anilor nouăzeci din secolul trecut, într-o perioadă extrem de complicată pentru mine, cînd pusesem la cale, împreună cu Marius Ianuș, fracturismul. Pe atunci eu scriam un fel de poezie a cotidianului, așa cum făceau mulți dintre poeții tineri din România. Cu toate că însușisem foarte bine lecția, simțeam și o uriașă nemulțumire față de acel tip de literatură deoarece tocmai realitatea pe care voiam să o explorez îmi scăpa; tocmai încercarea de-a vorbi despre mine nu-mi reușea. Tentativa mea de-a ieși din hainele strîmte ale poeziei realului, dublată de efortul de a-mi deconceptualiza limbajul poetic, m-au transformat, treptat, într-un autor dramatic.

Geneza primelor mele texte dramatice se găsește în meditațiile mele asupra naturii limbajului. Ceea ce am înțeles de la bun început a fost faptul că limbajul poetic nu este neapărat egal cu varietatea și bogăția stilistică și că lucrurile sînt cu mult mai complicate decît par la prima vedere. Spiritul anticalofil, pe de o parte, și, pe de altă parte, tentativa mea de-a deplasa accentul de pe obiectul descris pe cel care descrie au și produs primele mele piese de teatru.

Iată care au fost, pe scurt, acele meditații. Atunci cînd zicem că afară e ceață, de exemplu, comunicăm un lucru

care există și care e perfect adevărat, dar care, totuși, e fals pe undeva. Da, afară e ceață. E adevărată această propoziție și toată lumea mă va înțelege. Însă și ieri a fost afară ceață, și în alte orașe e ceață. Și atunci, mai afirm eu ceva adevărat? Verosimilitatea enunțului se pierde tocmai aici, în această zonă generală și ușor abstractă unde asemănarea este mai importantă decât diferența. La fel se întâmplă și cu afirmațiile *plutesc norii pe cer* sau *eu fumez în bucătărie* pentru că sunt lipsite de unicitate. Le-am putea salva raportându-le numai la cel care le emite și, în cele din urmă, la reacțiile noastre care sunt diferite de la om la om. Nu este important că afară e ceață, este important doar ce reacții avem noi la acest lucru, reacții care pot fi diverse și contradictorii, și doar asta îi conferă calitate textului. Evenimentele contează numai în măsura în care pot produce reacții, iar reacțiile, la rândul lor, au relevanță doar dacă-i pot individualiza pe oameni. Desigur că aceste meditații nu sînt noi, dar ele au fost foarte importante pentru mine în acele vremuri, cînd poezia mea mi se părea a fi o slabă imitație a poeziei optzeciste.

Ei bine, simplificînd foarte mult, aș putea spune că aceste reflecții fracturiste asupra reacțiilor au contribuit la apariția primelor mele piese de teatru.

În afară de aceasta însă, latura experimentală a poeziei mele, cred, a fost un alt imbold care a dat naștere dramaturgiei pe care o scriu astăzi. Dar experimentalismul meu din poezie este diferit de cel din teatru. Dacă în poezie căutam să vorbesc despre realitate pornind de la limbaj, în teatru plec de la niște construcții uriase, de la niște situații fixe pentru a ajunge la propriul meu eu. Teatrul meu este profund biografic și conectat la realitatea psihică a vremurilor în care trăim. Simultaneitatea este partea experimentală a teatrului meu în care conflic-

tul și deznodământul coexistă, iar finalul se află mai degrabă la începutul textului.

Spre deosebire de poezie unde încercam să surprind absența sensului, în teatru vreau să relev mai ale prezența acestuia. De aceea, dimensiunea documentară este foarte importantă în fiecare text pe care-l scriu.

Am părăsit poezia în favoarea teatrului, ba chiar am renunțat cu totul la poezie, pentru a vorbi despre mine, despre dramele și aspirațiile mele. În acest sens, dramaturgia este mai generoasă cu mine. Dramaturgia mă ajută să pot pune în discuție biografia mea. Or, în opinia mea, scriitorul de astăzi poate să vorbească numai și numai despre el. Spațiul ficțiunii s-a restrâns la cel biografic. Istoria s-a limitat la istoria individuală. După părerea mea, despre istorie și politică poți să vorbești doar printr-o prismă biografică.

Vorbeam despre faptul că scrisul meu este un produs al biografiei mele. Ei bine, am început să scriu dramaturgie la Brașov atunci când am rămas fără serviciu și casă. *Crima singeroasă în stațiunea violetelor* m-a ajutat să nu-mi ies din minți, dacă ar fi să mă exprim un pic mai eufemistic, în acele momente tragice când nu știam unde voi dormi la noapte și ce voi mânca a doua zi. Cu toate acestea, munca zilnică la această piesă era pentru mine o mare bucurie, o bucurie pe care nu aș putea-o exprima în cuvinte. Cele câteva pagini pe care le scriam pe Tîmpa, în parc, la gară sau pe vreo terasă pustie mă făceau pur și simplu fericit. Bucuria, o uriașă bucurie, este ceea ce simt și astăzi atunci când scriu un text dramatic.

Despre mizeria vieții

Făcînd dramaturgie însă nu am scăpat de mizeria vieții, tocmai că m-am legat și mai tare de ea fiindcă este

materia cu care lucrez și pe care o explorez. De fapt, ce înseamnă mizeria existenței? Nu este vorba neapărat despre sărăcia materială, deși este vorba și despre asta, ci despre o mizerie psihică, atunci când existența se reduce numai la două-trei lucruri. Atunci când nimic nu ți se mai pare a fi frumos, interesant și demn de-a fi luat în seamă. Atunci când nu mai poți vedea o pădure înverzită pe lângă care treci, ci doar propriile tale obsesii. Chiar și dacă te plimbi pe malul lacului, nu vezi valurile care se sparg, nu vezi păsările care săgetează întinderea deasupra apei, ci doar acele două sau trei idei fixe care te urmăresc peste tot. E îngrozitor. Aceasta este, în opinia mea, mizeria psihică - una dintre temele majore ale dramaturgiei mele, după cum este și opacitatea psihică: generatoarea răului. Nu sînt neapărat oameni răi, ci numai oameni care nu sînt capabili să facă bine pentru că "răul înseamnă absența binelui", așa cum ar spune un înțelept. Acești oameni care nu pot vedea primăvara din jur, explozia de verde și de lumină, sînt personajele unor texte de-ale mele. Existența este însă bogată și diversă. Eu chiar cred asta, pe bune. Scriind dramaturgie, caut să-i redau existenței complexitatea pe care o are, deși nu știu dacă reușesc asta.

Despre salvare

Dramele personale și dramele literare se confundă în cazul meu. Personajele din piesele pe care le scriu sînt, ipostazele propriului meu eu. Cu toate acestea, dincolo de acest caracter memorialistic, încerc să surprind, la fel ca mulți alți scriitori, fragilitatea existenței; caut să descopăr speranța. Spre deosebire de alte vremuri, mă interesează mai mult să pun în evidență semnele luminii decât ale întunericului; să vorbesc despre salvare decât despre deznădejde; despre reverie decât despre depresie. Această schimbare de optică a devenit posibilă însă numai scriind dramaturgie.

Paradoxul este că eu m-am dezis de poezie, dar personajele pieselor mele nu. Multe dintre personajele mele sînt poeți. Personajul principal din piesa *Milionarul* este un poet care pleacă din metropolă la țară, supărat că toată lumea a devenit pragmatică și s-a lăsat de poezie. Multe situații pe care le investighez sînt eminemamente poetice. Poetul tînăr, poetul începător este un personaj foarte important pentru mine pentru că este o figură emblematică a acestor timpuri confuze. Dar, repet, ceea ce mă interesează pe mine nu este cum un tip care are succes se prăbușește sau cum un om sănătos se îmbolnăvește, ci cum un deznădăjduit își redobîndește speranța. Reinventarea iluziei, vorba unui filozof și eseist român, este mai importantă pentru mine chiar decît descrierea realității. De aceea, cei care cred că practic o literatură apropiată de Vișniec sau de Ionesco se înșală amarnic.

Indicațiile regizorale sînt și ele un procedeu literar

Revenind la primele mele texte dramatice, scrise la mijlocul anilor nouăzeci, vreau să spun că acestea au fost mai degrabă niște proiecții regizorale decît niște piese de teatru în adevăratul înțeles al cuvîntului. În una din ele era vorba despre un tînăr care evadase dintr-un oraș în care izbucnise războiul. Atît el, cît și următorii săi, dar și ceilalți fugari trebuiau să fie jucați de același actor. Fără doar și poate că nu am găsit un asemenea actor. Cîștigul însă a fost altul: toate textele mele ulterioare includ, pe undeva, și o dimensiune regizorală. În opinia mea, dramaturgul postmodern trebuie să fie în același timp și regizor. Și nu e vorba aici despre dirijarea lecturii sau despre punerea în scenă a propriilor texte, ci despre aceea că indicațiile regizorale sînt și ele un procedeu literar.

De la un teatru al reacțiilor spre un teatru politic

Ceea ce-mi mai oferă în plus dramaturgia spre deosebire de poezie este posibilitatea de-a explora zona politicului. Într-un anume fel, teatrul pe care-l fac eu este unul eminamente politic, fără însă a fi neapărat unul angajat. Ceea ce explorez eu, începînd cu *Accidentul sau un concert la violă pentru cîini* și terminînd cu *Alegerea lui Alexandru Suțo*, sînt tehnicile de manipulare socială, cînd o realitate prefabricată este dată drept adevărata realitate. Aceasta este marea operă a politicienilor: producerea falselor realități, iar eu, ca dramaturg, încerc să le dejoc planurile.

Lumea descrisă în textele mele este una posttotalitară. Doar văzută din perspectiva farsei, lumea posttotalitară își descoperă adevărata înfățișare care nu este chiar atît de sigură și de solidă, așa cum ar părea la prima vedere, ci este chiar extrem de șubredă.

Piesa mea *Milionarul*, despre care deja am amintit, are ca temă modul cum se activează tehnicile de manipulare și consecințele pe care le pot avea asupra celor din jur, dar și asupra celor care le lansează. Textul meu se construiește în jurul acestei teme. Un poet din Est, nerecunoscut și neluat în seamă de nimeni, lansează un zvon că ar fi fost tradus în Occident, ar fi ajuns milionar și ar fi fost invitat la Roma. Adevărul este altul: el pur și simplu se hotărăște să se retragă la țară. Nimeni însă nu verifică acest zvon; toți îl iau de bun. Treptat, acest zvon se amplifică pînă cînd capătă proporții utopice.

Ceea ce nu a prevăzut însă poetul sărac, căruia nu-i ajung banii nici măcar de autobuz ca să ajungă la țară unde, de fapt, voia să se retragă pentru totdeauna, este faptul că acest zvon va fi luat de bun chiar și de niște

tilhari care se decid să-l jefuiască și, în cele din urmă, îl omoară.

O galerie de personaje politice

Political, pentru mine, mai înseamnă și fabricarea unor false iluzii și idealuri spre care toată lumea este îndemnată să meargă, deși drumul nu duce nicăieri, decît într-o fundătură; political mai reprezintă și inventarea unor dușmani inexistenți, care trebuie urîți și disprețuiți, dar și a țărilor ispășitori pentru a îndepărta atenția oamenilor de la adevăratele probleme cu care se confruntă societatea noastră. Multe personaje din textele mele sînt niște țăpi ispășitori, sînt niște vinovați fără vină, dar și niște personaje care te cheamă să crezi în niște lucruri lipsite de sens. Mai am însă și alte personaje - tirani care luptă pentru libertate și pentru răsturnarea tiraniei- ceea ce e o contradicție în termeni, dar e o realitate pentru spațiul nostru: mulți dintre cei care o duseseră foarte bine în socialism nu stau nici acum mai rău, iar mulți disidenți adevărați sînt și astăzi niște marginali. Dar mai vorbesc și despre indivizi care erau protestatari în societatea totalitară, iar în noua eră au ajuns să fie leit celora împotriva cărora se revoltaseră, fiind intoleranți cu oricine nu e de acord cu ei și gata să-i strivească imediat ce li s-ar oferi această ocazie. În acest sens, o mare parte a personajelor mele sînt niște figuri emblematice pentru această nesfîrșită perioadă de tranziție care potențează răul social în loc să-l stîrpească.

Agentul de publicitate este și el un om politic

Fără a fi angajatul vreunui partid și a face partizanat, căci urăsc partidele și ideologiile, indiferent de culoarea lor, mai mult sau mai puțin strălucitoare, scriu o dramaturgie politică pentru că, în opinia mea, în absența acestei dimensiuni nu poți vorbi despre realitate, oricâte eforturi ai face. Vreau să repet însă că noțiunea de politic, așa cum o văd eu, nu se limitează numai la activitatea politicianilor; e mai mult decât atât: este vorba despre tot ce ține de manipularea unei alte persoane, iar plecând de aici, politice pot fi chiar și relațiile dintre oameni. Știu că ideea manipulării l-a interesat pe Mircea Nedelciu și pe alți scriitori optzeciști, dar ea rămîne actuală și astăzi, îmbogățindu-și cu fiecare zi care trece gama de mijloace și aria de acoperire. Unul dintre personajele simptomatice ale textelor mele – un fel de erou al vremurilor noastre – este agentul de publicitate care, pentru a-și vinde marfa, încearcă să trezească la viață cele mai josnice instincte din noi și să provoace obsesiile refulate adînc. Agentul de publicitate este și el un om politic sau, poate, omul politic este un fel de agent de publicitate, oricum ar fi însă, nici unuia dintre ei nu le este străin cuvîntul șantaj.

Paradisul din tomberon

Paradisul din tomberon este o sintagmă care circulă în textele poezilor cotidianului – o imagine frecventă, de

exemplu, la Alexandru Mușina (inventatorul ei!) care a încercat, prin intermediul ei, să spună ceva despre realitatea de astăzi. Am valorificat-o și eu în teatrul meu, conferindu-i, de data aceasta, o conotație politică, pentru că efortul unor politicieni sau chiar a unei părți a mass-media de-a prezenta niște realități execrabile ca fiind minunate este demnă de-a fi pus la zid (vezi, de exemplu, ce se întâmplă în justiția română sau scandalul înfierii copiilor de către cetățenii străini, și lista ar putea continua). Paradisul din tomberon face parte, de asemenea, din tehnicile de manipulare ale societății cu care operează politicienii, pe de o parte, și agenții de publicitate, pe de altă parte.

Etica teatrului politic

Poate, grație dimensiunii politice, teatrul meu cultivă o etică postmodernă în care, vorba lui Umberto Eco, contează cum te raportezi la celălalt, la străin, la oamenii care sînt diferiți de tine. Nerespectarea diferenței dintre oameni sau dintre grupuri etnice sau sociale a provocat, uneori, conflicte deosebit de sîngeroase. Aceasta este o altă temă a teatrului meu. În acest sens, modelul meu este Shakespeare, un dramaturg politic celebru: lumea descrisă de dramaturgul englez este construită în jurul unor noțiuni morale fundamentale, cum ar fi: onoarea, noblețea sau generozitatea. Ce sînt, de fapt, aceste noțiuni? Cum apar și cum se manifestă? Care sînt mecanismele care le animă? La Shakespeare onoarea este un

produs al relației dintre învingător și învins, al relației dintre dușmani. Onoarea este o expresie a unui respect declarat al învingătorului față de învins. Pare paradoxal, dar așa e. Învingătorul nu-i neagă calitățile celui învins. Nu-l face cu ou și cu oțet; nu zice că e o cîrpă, că-i un neavenit care nu știe să facă nimic în această viață. Cei care au citit cu atenție textele marelui dramaturg englez, cred că au observat că învingătorul, după ce lupta s-a sfîrșit, îi va recunoaște și-i va lăuda calitățile morale, profesionale sau fizice ale învinsului. Onoarea este un produs al relației dintre învingător și învins. Iată care este, după părerea mea, marea lecție politică a teatrului lui Shakespeare: îndemnul să ne respectăm adversarii. Este, fără doar și poate, o lecție etică care mă influențează și pe mine foarte mult atunci cînd lucrez asupra statutului personajelor mele.

Despre limbajul vulgar în teatru

Unele personaje ale textului meu utilizează un limbaj vulgar. Cei care îl vor condamna atunci cînd îl vor depista trebuie să nu uite un lucru elementar: funcționalitatea lui. Folosesc limbajul indecent pentru a ironiza degradarea/declinul și tot felul de excese umane. Duritățile lingvistice, datorită naturii lor parodice, nu legitimează o realitate a dezlănțuirilor, ci o ridiculizează și o suspendă. A nu vedea aceasta înseamnă a nega una dintre caracteristicile esențiale ale textului meu: ironia.

Semnificații contradictorii

Un lucru asupra căruia ne atrage atenția M. Ferber și pe care-l valorific și eu în dramaturgia mea sînt semnificațiile contradictorii ale simbolurilor. Albina în Vechiul Testament, ne spune Ferber, reprezintă oștirea dușmană, în timp ce în literatura greacă veche albina semnifică grația divină.

Cu aceste semnificații contradictorii mă joc și eu în interiorul simbolurilor pe care le construiesc în textele mele. De aceea, contextul e foarte important, astfel încît, trebuie să spun asta, semnificațiile unor simboluri de-ale mele sînt eminamente contextuale.

Regizorii intelectuali

Vorbeam la începutul acestui autoportret compus din fragmente despre nevoia de-a include scenariul regizoral în textul dramatic. Dacă acest lucru nu există, atunci cei care pun în scenă o piesă de teatru pot s-o interpreteze cum îi taie capul. Unii regizori, care montează, să zicem, *Pescărușul* pot plasa centrul de greutate pe personajul Nina Zarecinaia, iar alții, pe Treplev. Dacă accentul cade pe Constantin Gavrilovici, putem avea un spectacol despre nevoia de-a înnoi teatrul pentru a putea explora eficient realitatea și lumea în care trăim, iar dacă în centrul atenției se va găsi actrița ratată vom vedea un spectacol despre declinul teatrului. E bine să existe lecturi diferite, chiar opuse ale unui text, dar e rău cînd acestea sabotează intențiile dramaturgului.

Ajunși aici, vreau să spun că teatrul contemporan de calitate, în opinia mea, se face prin regizorii-intelectuali care citesc foarte mult, fiind la curent cu tot ce este nou în literatură (nu numai în cea dramatică) și în cultură în general, descurcându-se în avalanșa de nume și tendințe noi, astfel încât, să zicem, numele lui Julian Barnes sau al lui Ian McEwan nu vor fi o surpriză pentru ei.

Regizorii-intelectuali nu numai că știu să deceleze între un text rău și unul bun, dar îi dau prioritate textului atunci când își construiesc spectacolul. Reușita lor începe cu alegerea textului și continuă cu interpretarea lui pentru că regizorii intelectuali nu sînt numai niște cititori avizați, ci și niște critici literari competenți care au înțeles un lucru elementar, acela că nu poți face un spectacol competitiv neînțelegînd sau ignorînd semnificațiile și miza textului.

Conflicte între limbaje

De ce toate cuplurile din *Pescărușul* lui Cehov sînt nefericite și se destramă? Răspunsul pe care l-am întrezărit în acest text ar fi cam acesta: personajele au aceleași aspirații, dar utilizează limbaje diferite. După părerea mea, Nina Zarecinaia și Constantin Gavrilovici se iubesc și, în cele din urmă, ajung să-și mărturisească iubirea. Ceea ce spune unul însă nu ajunge la urechile celuilalt și invers. Ei însă își spun același lucru - că se iubesc. Dar o spun în limbaje diferite, astfel încât nu se

pot înțelege unul pe celălalt. Aceasta este marea lor dramă: faptul că utilizează limbaje și coduri semantice diferite. Lumea în care trăiesc ei se află în declin fiindcă între limbaje există o prăpastie. Conflictul în acest text nu e între personaje, ci între limbajele pe care le întrebuințează personajele. Iată un alt lucru pe care încerc și eu să-l explorez în piesele mele.

Intertextualitatea și absurdul

Intertextualitatea este o altă trăsătură a textelor mele. Cei care cred că sînt influențat de Vișniec, de Ionesco sau mai știu eu de cine, niște autori la care țin foarte mult, ar trebui mai degrabă să caute semnele unui dialog intertextual în dramaturgia mea, căci acesta există. În una din piesele mele, *Crima sîngeroasă în stațiunea violetelor*, doi polițiști fac trimitere la aceste nume, dar și la altele, adică la marea literatură, vrînd să demnosteze, în felul acesta, că realitatea copiază literatura. Intertextualitatea, în opinia mea, nu poate fi un defect, pentru că oferă posibilități noi de generare și răspîndire a semnificațiilor. Fiind una din mizele postmodernismului, intertextualitatea reprezintă pentru mine și una dintre dovezile clare că teatrul meu nu se află în triajul absurdului, ci este un teatru politic.

SUMAR

Alegerea lui Alexandru Suțo (varianta 1)	5
Alegerea lui Alexandru Suțo (varianta 2)	53
Cuvînt lămuritor: Despre teatrul meu	109

apariție: martie 2004

Editura UNITEXT

str. George Enescu nr. 2-4

70141 București

Tel: 315 36 36, 313 42 78, 311 32 14

Fax: 312 09 13

E-mail: unitext@uniter.ro

Tipărit la SC OPEN PRINT SA

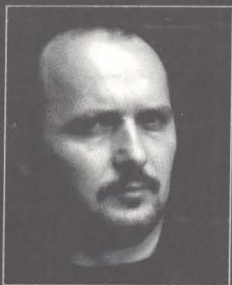
Str. C. Caracș nr. 33,

sector 1, București

Tel./Fax: 222.82.77; Tel.: 222.92.24

E-mail: open.print@fx.ro

PIESE NOI DRAMATURGI ROMÂNI

Dumitru Crudu

PIESA ANULUI 2003

Dumitru Crudu s-a născut în 1967, în Republica Moldova (Flutura, Ungheni). Studii filologice și de jurnalism în Republica Moldova, Georgia și România (Brașov, Sibiu). Inițiator al curentului literar *fracturismul*, membru al Asociației Scriitorilor Profesioniști din România, al Uniunii Scriitorilor din Republica Moldova, al Uniunii Teatrale din Republica Moldova. Comentator cultural la Radio Europa Liberă, biroul din Republica Moldova.

Debutează cu volumul de poezie *Falsul Dimitrie*, Editura Arhipelag, Tg. Mureș. În 2001, apare primul său volum de teatru, *Crima sîngeroasă din stațiunea violetelor*, la Editura Arc, Chișinău. A publicat mai multe volume de poezie și teatru la edituri din România și Republica Moldova. În anul 2001, în Italia, piesa *America unu* apare într-o antologie de piese scurte din Europa Centrală și de Est. Textele sale au mai fost incluse în volumul antologic *Experimentul literar românesc postbelic*, Editura Paralela 45, 1998.

Unele piese ale sale au fost montate în România, Moldova și Italia (Trieste) și au participat la multe Festivaluri de Teatru. Este autorul scenariului de la filmul de scurt metraj *Carmen la Chișinău*, Italia, 2003.

A obținut numeroase premii pentru poezie și teatru în România și Republica Moldova.